

Број: 1-03-402-2/23-2
Датум: 27.12.2023.

**РЕГУЛАТОРНО ТЕЛО ЗА
ЕЛЕКТРОНСКЕ КОМУНИКАЦИЈЕ И ПОШТАНСКЕ УСЛУГЕ**

**ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН
ЗА 2024. ГОДИНУ**

Београд, децембар 2023. године

САДРЖАЈ

I УВОД	2
1. ПРАВНИ ОСНОВ ЗА ИЗРАДУ ФИНАНСИЈСКОГ ПЛАНА	13
2. ПРЕТПОСТАВКЕ ЗА ИЗРАДУ ФИНАНСИЈСКОГ ПЛАНА	16
3. ПРЕГЛЕД ПЛАНИРАНИХ ПРИХОДА, РАСХОДА И ПРОЈЕКЦИЈА ДОБИТИ ЗА 2024. ГОДИНУ	18
4. ПРОЈЕКЦИЈА ПРИХОДА ЗА 2024. ГОДИНУ	20
5. ПРОЈЕКЦИЈА РАСХОДА ЗА 2024. ГОДИНУ	22
6. НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА, НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА	49
7. ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ИЗДВАЈАЊА СРЕДСТАВА РЕЗЕРВИ	55
II ЗАКЉУЧАК	56
III ПРИЛОЗИ	58

I УВОД

Регулаторно тело за електронске комуникације и поштанске услуге (у даљем тексту: РАТЕЛ) основано је 2005. године под називом Републичка агенција за телекомуникације, у складу са Законом о телекомуникацијама („Службени гласник РС“, бр. 44/03, 36/06 и 50/09-УС), као самостална, односно независна организација која врши јавна овлашћења у складу са овим законом и прописима донетим на основу њега. Ступањем на снагу Закона о електронским комуникацијама дана 8.7.2010. године, који је објављен у „Службеном гласнику Републике Србије“, број 44 од 30. јуна 2010. године, престао је да важи Закон о телекомуникацијама, а назив Републичка агенција за телекомуникације се мења у Републичка агенција за електронске комуникације. Законом о изменама и допунама Закона о електронским комуникацијама који је објављен у „Службеном гласнику Републике Србије“, број 62 од 13. јуна 2014. године, а који је ступио на снагу дана 21. јуна 2014. године промењен је назив Републичка агенција за електронске комуникације у Регулаторна агенција за електронске комуникације и поштанске услуге. Такође, у истом броју „Службеног гласника Републике Србије“ објављен је и Закон о изменама и допунама Закона о поштанским услугама чијим је ступањем на снагу дана 21. јуна 2014. године престала са радом Републичка агенција за поштанске услуге. Републичка агенција за поштанске услуге (у даљем тексту: РАПУС) је претходно формирана у складу са чланом 65. Закона о поштанским услугама („Службени гласник РС“, бр. 18/05. 30/10 и 62/14) и почела је са радом 1.2.2010. године. У надлежности РАПУС-а, као независног регулаторног органа и самосталног правног субјекта који је функционално независан од било ког државног органа, као и од свих организација и лица која се баве поштанским услугама, било је обављање регулаторних послова у области поштанских услуга, водећи рачуна о интересима Републике Србије и њених грађана. Имајући у виду измене и допуне Закона о електронским комуникацијама и Закона о поштанским услугама, РАТЕЛ од јуна 2014. године преузима од РАПУС-а запослена и постављена лица, као и права, обавезе, предмете, послове, опрему, средства за рад и архиву за обављање делатности у области поштанских услуга, у року од три месеца од дана ступања на снагу закона којим се утврђује престанак рада РАПУС-а. Такође треба напоменути да је Законом о информационој безбедности („Службени гласник РС“, бр. 6/16, 94/17 и 77/19), који је ступио на снагу и почео да се примењује од 5. фебруара 2016. године, предвиђено да је за послове Националног центра за превенцију безбедносних ризика у ИКТ системима, који обавља послове координације, превенције и заштите од безбедносних ризика у ИКТ системима у Републици Србији на националном нивоу надлежан РАТЕЛ. Даном ступања на снагу новог Закона о електронским комуникацијама („Службени гласник РС“, број 35/23, у даљем тексту: Закон), 7. маја 2023. године, Регулаторна агенција за електронске комуникације и поштанске услуге је наставила да, као Регулаторно тело за електронске комуникације и поштанске услуге (РАТЕЛ), обавља регулаторне и друге послове у оквиру делокруга и надлежности прописаних тим законом и посебним законима којима се уређује област поштанских услуга и информационе безбедности.

РАТЕЛ, као национално независно регулаторно тело у Републици Србији за област електронских комуникација и поштанских услуга, врши јавна овлашћења у циљу ефикасног спровођења утврђене политике у области електронских комуникација и поштанских услуга, подстицања конкуренције електронских комуникационих мрежа и услуга, унапређивања њиховог капацитета, односно квалитета, доприноса развоју тржишта електронских комуникација и тржишта поштанских услуга, заштите интереса корисника електронских комуникација и корисника поштанских услуга.

Тржиште електронских комуникација одликују брзе промене технологија, висока комплексност, велики број оператора, велики број корисника, значајна вредност капитала, велики приходи, али и неопходност сталног улагања у даљи развој. Праћење овог тржишта говори о успешној привредној активности у области телекомуникација за период од 2005. године до данас.

Укупан приход остварен на тржишту електронских комуникација Републике Србије у 2022. години износио је око 242,9 милијарди динара, што је за око 10,1% више у односу на претходну годину. У бруто домаћем производу (у даљем тексту: БДП) Србије приходи од електронских комуникација су имали удео од 3,4%. Највећи део у укупним приходима остварен је од пружања услуге мобилне телефоније и чинио је 61,3% укупних прихода. Укупне инвестиције у сектору електронских комуникација у 2022. години износиле су 85,2 милијарде динара, што је за 35% више него претходне године када су износиле 63,2 милијарде динара. У структури инвестиција појединачно највеће учешће имале су инвестиције у дистрибуцију медијских садржаја које су износиле више од 43 милијарде динара (370 милиона евра) и чиниле су 51,1% укупних инвестиција у 2022. години, као и инвестиције у фиксну мрежу са износом од 20,3 милијарде динара (173 милиона евра), које су чиниле око 23,9% укупних инвестиција у 2022. години.

У 2022. години бележи се пад броја поштанских услуга који износи 4%, док се у погледу прихода евидентира раст који је у 2022. години износио 6%. У просеку, у 2022. години уручена је 121 поштанска пошиљка по домаћинству, односно 42 поштанске пошиљке по становнику. Поштанска делатност остварила је приход од око 29,4 милијарди динара, што је приближно 0,41% БДП-а, и представља смањење удела у односу на 2021. годину када је износио 0,44%. Континуирано се смањује удео универзалне поштанске услуге (у даљем тексту: УПУ), али иако и даље доминантна у укупном обиму обављених поштанских услуга, са уделом од 83%, она остварује значајно мањи приход у односу на остале поштанске услуге, односно приход од УПУ је био у 2022. години испод 40% у односу на укупан приход од свих поштанских услуга.

Приход од УПУ после вишегодишњег раста бележи пад од 2,5%, док приход од осталих поштанских услуга континуирано расте. У претходној години забележен је раст од 11,9%. Међутим, први пут је забележен пад у обиму експрес пошиљака од око 2%, а слична стопа пада је евидентирана и код пошиљака даљинске продаје (2,7%) које имају велики утицај на поштанско тржиште. Насупрот паду обима експрес пошиљака, евидентиран је раст прихода, па је у односу на 2021. годину забележен раст прихода од експрес услуга од приближно

11%. Раст прихода, који је током 2022. године регистрован код свих водећих поштанских оператора, објашњава се повећањем цена експрес поштанских услуга.

Народна скупштина Републике Србије, као законодавни орган, утиче на тржиште електронских комуникација и поштанских услуга доношењем одговарајућих закона и других општих аката који дефинишу рад и надлежност регулаторног тела, али и других учесника на овом тржишту. Такође, у складу са Законом, Влада Републике Србије дефинише политику и стратегију у области електронских комуникација, као и политику и стратегију развоја, основна опредељења и принципе обављања поштанских услуга, а акционим плановима који се доносе у склопу стратегија обавезује се регулаторно тело, односно РАТЕЛ, али и други учесници, на реализацију конкретних задатака у предвиђеним временским роковима. Ресорно министарство за област електронских комуникација и поштанских услуга врши надзор над применом Закона, закона који уређује поштанске услуге, као и прописа донетих на основу ових закона.

Руводећи се декларисаним принципима законитости, стручности, објективности, политичке неутралности, непристрасности и јавности, РАТЕЛ правовремено остварује своју основну улогу, у оквиру своје надлежности, обезбеђујући несметан развој тржишта електронских комуникација и тржишта поштанских услуга у Републици Србији, у циљу обезбеђивања следећих регулаторних услова:

- равномеран развој електронских комуникација и поштанских услуга на целој територији Републике Србије;
- усмеравање деловања свих учесника на тржишту електронских комуникација ка стварању услова за развој информационог друштва;
- стављање интереса корисника електронских комуникација и поштанских услуга у први план;
- рационално и економично коришћење свих ограничених ресурса;
- хармонизација прописа, стандарда, техничких норми и праксе са одговарајућом регулативом ЕУ;
- гаранција слободног протока пошиљака на јединственој територији;
- приступачне цене универзалне поштанске услуге и
- предвидиве и равноправне услове пословања за све операторе.

Од оснивања регулаторног тела надлежног за област телекомуникација у Републици Србији, када је почело праћење и анализа телекомуникационог тржишта, до данас, дошло је до значајних промена у овој области. Основне карактеристике тржишта телекомуникација у 2005. години су биле: нерегулисано тржиште, злоупотреба доминантног положаја, рад емитера без дозволе, низак ниво инвестиција, високе цене услуга са релативно лошим квалитетом и генерално ниска употреба телекомуникационих услуга од стране корисника. Активности државе, регулатора и телекомуникационих оператора у протеклом периоду су довеле до тога да је данас тржиште регулисано, да нема монополског понашања у пружању било које врсте телекомуникационих, односно

електронских комуникационих услуга, да постоји извесност у пословању, да су повећане инвестиције у овом сектору, омогућен долазак великих светских оператора, побољшан квалитет услуга, као и да је повећана доступност и употреба електронских комуникационих услуга, што за последицу има и веће приходе оператора, а с тим у вези и повећање прихода буџета Републике Србије.

Такође, РАТЕЛ је наставио активности регулације тржишта поштанских услуга које је започео РАПУС 2010. године, успостављањем услова за рад поштанских оператора који су до тада радили без дозволе, сузбијањем нелојалне конкуренције у сарадњи са надлежним министарством, постепеном либерализацијом тржишта (смањење лимита резервисаних услуга са 250 грама на 100 грама, а касније и 50 грама што је уређено новим законом), активностима за успостављање регулаторног оквира за имплементацију одвојеног трошководног рачуноводства јавног поштанског оператора, праћењем квалитета услуга универзалног сервиса, као и активностима у вези са стручним надзором на радом поштанских оператора, заштитом корисника поштанских услуга итд.

Имајући у виду тренутно стање на тржишту електронских комуникација и поштанских услуга у Републици Србији, уочене тенденције и проблеме у пословању оператора, као и потребе корисника, РАТЕЛ ће у предстојећем периоду, кроз своје активности, посебну пажњу усмерити на:

- одржавање до сада постигнутог тренда развоја електронских комуникација и поштанских услуга;
- ефикасно коришћење постојеће комуникационе инфраструктуре као и наставак инвестиција у њен развој и модернизацију;
- стварање услова за убрзани развој широкопојасног приступа и примену интернет услуга;
- ефикасно и рационално коришћење радиофреквенцијског спектра и нумерације, као ограничених природних ресурса;
- даљу либерализацију и заштиту конкуренције у области електронских комуникација и поштанских услуга;
- стварање услова за обезбеђивање доступности услуге универзалног сервиса свим грађанима на територији Републике Србије, а посебно у руралним подручјима и
- заштиту права крајњих корисника услуга електронских комуникација и поштанских услуга.

Током година успешног спровођења релевантног регулаторног оквира значајно је унапређена регулатива из ове области, али су и апострофирани значај и улога регулаторног тела. Законска овлашћења и обавезе поставили су пред регулаторно тело, као и остале учеснике на овом тржишту, нове изазове који су у протеклом периоду успешно превазиђени и решени. Имајући у виду да је Закон усвојен у мају 2023. године, стратешки циљ у 2024. години за РАТЕЛ јесте наставак започетих активности на унапређењу регулаторног оквира на основу нових законских решења. У циљу усклађивања са Директивом ЕУ 2018/1972 од 11. децембра 2018. године, којом је успостављен Европски кодекс електронских

комуникација - ЕЕСС директивом, у Закону је било неопходно раздвојити средства која служе за покривање трошкова рада РАТЕЛ-а, од средстава која представљају приход буџета, што је учињено у новом закону раздвајањем средстава која служе за покривање трошкова РАТЕЛ-а за управљање нумерацијом и утврђивање годишње накнаде за коришћење нумерације и покривање трошкова управљања радио-фреквенцијама и утврђивања годишње накнаде за коришћење радио-фреквенција, од средстава која представљају накнаде за право коришћења нумерације и радио-фреквенција. Конкретно, средства за рад РАТЕЛ-а се обезбеђују из прихода остварених од обављања послова управљања нумерацијом; обављања послова управљања радиофреквенцијским спектром; од таксе за пружање услуга из своје надлежности; средстава које привредни субјекти плаћају РАТЕЛ-у и средстава утврђених у складу са законом којим се уређује област поштанских услуга. Даље, циљ усаглашавања Закона са регулаторним оквиром ЕУ за електронске комуникације јесте обезбеђивање савременог, ефикасног и јединственог правног оквира за даљи развој електронских комуникација, што ће даље омогућити повећање конкурентности и подстицање домаћих и страних инвестиција, избор квалитетнијих услуга, као и унапређење услова и предвидивости за пословање оператора, али и побољшање заштите права корисника. С тим у вези се истиче неколико елемената чија се примена директно одражава на овај финансијски план, односно на увећање расходне стране овог плана.

Доношење Закона о информационој безбедности („Службени гласник РС“, бр. 6/16, 94/17 и 77/19), са изменама и допунама овог закона које су усвојене у новембру 2019. године, као и ступање на снагу Закона о поштанским услугама („Службени гласник РС“, број 77/19), којима је РАТЕЛ добио нове надлежности и шири делокруг послова, између осталог, наметнули су обавезу за повећање броја запослених у РАТЕЛ-у. Као што је већ наведено, Законом о информационој безбедности, који је ступио на снагу и почео да се примењује од 5. фебруара 2016. године, предвиђено је да је за послове Националног центра за превенцију безбедносних ризика у ИКТ системима (у даљем тексту: Национални ЦЕРТ) који обавља послове координације, превенције и заштите од безбедносних ризика у ИКТ системима у Републици Србији на националном нивоу, надлежан РАТЕЛ. Национални ЦЕРТ прикупља и размењује информације о ризицима за безбедност ИКТ система, као и догађајима који угрожавају безбедност ИКТ система и у вези с тим обавештава, упозорава и саветује лица која управљају ИКТ системима у Републици Србији, као и јавност. Од 8. новембра 2019. године, ступањем на снагу Закона о изменама и допунама Закона о информационој безбедности, РАТЕЛ је добио нове надлежности и послове као Национални ЦЕРТ, што је за последицу имало повећање броја запослених на овим пословима, њихову обуку, као и набавку потребне опреме. У току 2023. године представници РАТЕЛ-а, као Националног ЦЕРТ-а, активно су учествовали у изради Нацрта закона о информационој безбедности који за циљ има усклађивање са регулативном ЕУ из ове области. Нове надлежности Националног ЦЕРТ-а које су предвиђене овим нацртом су да на захтев оператора ИКТ система од посебног значаја мора да пружи помоћ у праћењу стања безбедности ИКТ

система у реалном или приближно реалном времену, као и услугу проактивног скенирања ИКТ система у циљу откривања рањивости које могу потенцијално да значајно наруше безбедност. Поред тога предвиђено је да Национални ЦЕРТ поступа као координатор за потребе координисаног откривања рањивости, који треба да омогући сарадњу академије, приватног сектора и државних институција. Имплементација ових процеса ће свакако захтевати додатна улагања у људске капацитете и алате које Национални ЦЕРТ користи.

Такође, истиче се да је у протеклом периоду одређени број запослених напустио РАТЕЛ, због одласка у пензију, али и због могућности да пронађу боље услове за радно ангажовање ван јавног сектора. Због тога је овим финансијским планом предвиђено и повећање броја запослених у РАТЕЛ-у.

Због природе послова и специфичних задатака који се обављају у РАТЕЛ-у, а произлазе из надлежности овог регулаторног тела која је уређена са чак три закона, неопходно је континуирано улагање средстава у обуке и усавршавања запослених, како би се пратили најновији регулаторни и технолошки трендови на тржишту електронских комуникација, поштанских услуга и информационе безбедности. Ово је нарочито важно јер је у примени нов Закон о електронским комуникацијама, а током 2024. године се наставља са предузимањем активности на имплементацији прописа донетих крајем 2019. године, који уређују област поштанских услуга и информациону безбедност. С обзиром на то да се прописи који уређују све три области или усклађују или су већ усклађени са важећим регулаторним оквиром Европске уније за наведену материју, неопходно је континуирано улагање у развој људских ресурса у РАТЕЛ-у. Због тога је овим финансијским планом предвиђено и повећање средстава која се улажу у развој и обуку запослених у РАТЕЛ-у.

Једна од обавеза РАТЕЛ-а је и стална комуникација са међународним институцијама, као и сарадња и координација рада са регулаторним телима надлежним за област електронских комуникација, поштанских услуга и институцијама надлежним за област информационе безбедности у другим државама.

РАТЕЛ је пуноправни члан Групе независних регулатора (*Independent Regulatory Group*, у даљем тексту: IRG), која окупља 37 европских регулатора за област електронских комуникација ради размене искустава и ставова о актуелним темама из области регулације и развоја тржишта електронских комуникација.

Након добијања позитивног мишљења Европске комисије да Република Србија добије статус кандидата за чланство у Европској унији (у даљем тексту: ЕУ), РАТЕЛ је у марту 2012. године примљен у Тело европских регулатора за електронске комуникације (*Body of European Regulators for Electronic Communications*, у даљем тексту: BEREC) у статусу посматрача, ради учествовања у активностима овог тела и изради аката које BEREC усваја, као и у циљу примене европске праксе у регулисању електронских комуникација у Републици Србији. Како је крајем 2018. године донет нови регулаторни оквир за електронске комуникације у ЕУ чији је саставни део и нова Уредба (ЕУ) 2018/1971 о оснивању BEREC-а и агенције за подршку BEREC-у (Канцеларија BEREC-а), промењен је и статус регулаторних тела која учествују у раду BEREC-а, а нису из држава чланица ЕУ.

Наиме, полазећи од наведене Уредбе, одредбе члана 106. Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, с једне стране и Републике Србије, с друге стране, Европска комисија је донела Одлуку (2019/C/115/08) од 18. марта 2019. године о учешћу националног регулаторног тела Републике Србије у Телу европских регулатора за електронске комуникације, са статусом учесника без права гласа. Учешће РАТЕЛ-а као националног регулаторног тела за област електронских комуникација у раду Одбора регулатора и радних група BEREC-а, као и Управног одбора Канцеларије BEREC-а, уређено је споразумом закљученим са BEREC-ом и Канцеларијом BEREC-а. С обзиром на то да је одређени број запослених у РАТЕЛ-у у континуитету активно укључен у рад експертских радних група BEREC-а, у којима су дали значајан допринос, потребно је да се њихово ангажовање у оквиру BEREC-а настави у 2024. години. Планирано је да у септембру 2024. године РАТЕЛ буде домаћин састанка Контакт мреже BEREC-а (CN3 2024).

Од 2011. године од када је формирана Група европских регулатора за поштанске услуге (ERGP), као експертска група европских регулатора за област поштанских услуга, РАПУС, а потом РАТЕЛ, је активно укључен у рад ове међународне организације као посматрач, кроз учешће у раду свих подгрупа. Приликом израде извештаја на основу истраживања које ова радна група посредством својих подгрупа спроводи, РАТЕЛ је, преко својих представника у радним подгрупама ERGP-а, укључен у све фазе истраживања.

У области информационе безбедности, Национални ЦЕРТ у току октобра као месеца информационе безбедности планира одржавање једнодневне конференције намењене учесницима из јавног, приватног и академског сектора, односно институцијама које су препознате као кључни чиниоци у области информационе безбедности на националном нивоу.

РАТЕЛ сарађује са Међународном унијом за телекомуникације (ITU), Европском конференцијом пошта и телекомуникација (CEPT), Међународним бироом Светског поштанског савеза (UPU), Европским комитетом за поштанску регулативу (CERP), Групом европских регулатора за поштанске услуге (ERGP) и Групом за политике управљања радиоспектром (RSPG). Представници РАТЕЛ-а имају прилику да учествују на састанцима радних група Светског поштанског савеза који се односе на теме од значаја за поштанску регулативу, као и у активностима радних група CERP-а, а као посматрачи и у раду радних група ERGP-а. У области информационе безбедности, РАТЕЛ који обавља послове Националног ЦЕРТ-а је акредитовани члан међународне организације Trusted Introducer. Поред тога, Национални ЦЕРТ Републике Србије је почетком 2020. године, захваљујући *First Fellowship* програму, успешно испунио све неопходне услове и постао пуноправни члан организације FIRST (Forum of Incident and Response Security Teams) и тиме добио могућност да учествује на годишњим FIRST конференцијама које су посвећене информационој безбедности, а које су од великог значаја, пре свега за унапређење кадровских капацитета, како РАТЕЛ-а као Националног ЦЕРТ-а, тако и целокупне заједнице у овој области на нивоу Републике Србије. РАТЕЛ је од априла 2018. године

укључен и у рад експертске групе ECASEC (Експертска група за примену чланова 40 и 41 БЕСС) у саставу Европске агенције за сајбер безбедност (ENISA), која се бави праћењем безбедности и заштите интегритета електронских комуникационих мрежа и континуитета пружања услуга, израдом смерница за операторе из области превенције, заштите и одбране од свих врста инцидената, надзором над операторима електронских комуникација као и анализом извештаја о инцидентима. Ова експертска група је основана 2011. године, а чланови групе су представници телекомуникационих регулатора из земаља чланица ЕУ, Европске слободне трговинске асоцијације (ЕФТА) и Европске економске заједнице ЕЕЗ, а однедавно и из држава кандидата за придруживање ЕУ. РАТЕЛ ће у априлу 2024. године бити домаћин састанка СЕРТ радне групе FM22 (Monitoring and Enforcement), за око 60 представника из европских земаља.

Радиофреквенцијски спектар је ограничен и веома важан ресурс једне државе и његов значај расте из дана у дан. Економично и рационално управљање радиофреквенцијским спектром је један од приоритетних задатака јер се на овај начин унапређују електронске комуникације и индиректно се утиче на привредни и економски развој. За ефикасно управљање радиофреквенцијским спектром веома је значајно познавање тренутног садржаја у етру, како у циљу поређења актуелног стања са планираним, тако и са становишта планирања нових услуга и сервиса. Све информације које су битне за оптимално планирање и управљање се прикупљају у оквиру процеса мониторинга и контроле радиофреквенцијског спектра. Управљање и контрола радиофреквенцијског спектра захтевају савремену контролно-мерну опрему, контролно-мерна возила, издвојене контролно-мерне центре на територији Републике Србије, као и специфичан софтвер за управљање и планирање радиофреквенцијским спектром прилагођен нашим потребама, чија набавка и одржавање изискују значајна финансијска средства. Заштита крајњих корисника услуга електронских комуникација подразумева куповину и одржавање опреме која може да мери квалитет услуга које оператори пружају крајњим корисницима. Електротехнички факултет Универзитета у Београду је 2011. године за потребе РАТЕЛ-а израдио Студију развоја система за мониторинг радиофреквенцијског спектра у Републици Србији. У складу са наведеном Студијом, како би већи део радиофреквенцијског спектра на територији Републике Србије могао даљински да се контролише, што је већ примењено у свим државама чланицама ЕУ и у свим државама у региону, неопходно је изградити већи број објеката без људске посаде са одговарајућом контролно-мерном опремом. После неколико година одлагања, РАТЕЛ је 2017. године почео са реализацијом овог пројекта. Пројекат се реализује у више фаза. Реализацијом овог пројекта РАТЕЛ ће моћи да обезбеди правовремену и брзу реакцију приликом појаве сметњи и несметан рад свим операторима мобилне телефоније, операторима фиксних бежичних мрежа за приступ, пружаоцима услуга интернета, специјализованим службама које врше надзор над авио-саобраћајем, органима одбране и безбедности и другим корисницима радио-фреквенцијског спектра у Републици Србији. Посебно напомињемо да се овај пројекат у потпуности финансира из сопствених средстава РАТЕЛ-а. Тренутно је у раду 20 даљински управљаних контролно-

мерних станица (у даљем тексту: ДУКМС). До краја 2023. године у рад ће бити пуштена још једна ДУКМС, а инфраструктурни радови на изградњи још једне станице су планирани за 2024. годину. Тиме ће РАТЕЛ располагати системом од укупно 22 ДУКМС што ће омогућити континуални мониторинг радиофреквенцијског спектра на највећем делу територије Републике Србије.

Поред ДУКМС, значајно унапређење система за мониторинг радиофреквенцијског спектра у урбаним срединама (градови и већа насељена места) представља и изградња компактних даљински управљаних станица (у даљем тексту: КДУС) у складу са Студијом изводљивости изградње система за мониторинг радиофреквенцијског спектра у урбаним срединама коју је израдио Електротехнички факултет Универзитета у Београду 2021. године. На овај начин се обезбеђује прецизно лоцирање извора који се налазе у градовима или њиховом непосредном окружењу употребом TDOA или хибридне TDOA/AOA методе, као и контрола рада предајника који сигнале емитују са малом излазном снагом и раде на вишим фреквенцијама, а чије је присуство карактеристично пре свега за урбане средине.

Тренутно су у раду КДУС у Новом Саду, Панчеву, Шапцу, Зрењанину, Смедереву, Нишу, Краљеву, Крагујевцу, Новом Пазару, Врању и другим мањим градовима. До краја 2023. године у рад ће бити пуштене КДУС у Београду, Суботици, Ваљеву, Ужицу и Чачку, а током прве половине 2024. године и у другим мањим градовима за које је мерна опрема већ обезбеђена.

За 2024. годину је планирана израда Студије развоја система за мониторинг радиофреквенцијског спектра, која ће сагледати све досадашње фазе развоја система за мониторинг радиофреквенцијског спектра, комплексност и конфигурацију мреже, техничке карактеристике компонената у систему за мониторинг и дати јасне смернице за његов будући развој и проширење.

Повезивањем станица оба типа у интегрисани систем за мониторинг радиофреквенцијског спектра, у коме је омогућен приступ различитој мерној опреми преко заједничке софтверске платформе, створиће се услови за још ефикаснију контролу његовог коришћења.

У циљу даљег развоја интегралног система за мониторинг радиофреквенцијског спектра и достизања његових оптималних перформанси, за наредни период је планирана изградња новог комплекса Контролно-мерног центра „Београд“ на постојећој локацији у Добановцима.

Изградња новог комплекса Контролно-мерног центра „Београд“ је неопходан услов, како за ефикасну употребу интегралног система за мониторинг радиофреквенцијског спектра, тако и за стварање оптималног радног окружења за запослене. Постојећи комплекс је изграђен шездесетих година прошлог века, као објекат привременог типа, не поседује услове за своју садашњу намену и у лошем је стању услед дуготрајне употребе, чиме је доведена у питање његова функционалност. Планирано је да остане у употреби до почетка рада новог комплекса, након чега ће у потпуности бити срушен. Нови комплекс ће се састојати од зграде контролно-мерног центра, антенских стубова и помоћних и пратећих објеката.

Активности планиране за 2024. годину су: израда инвестиционо-техничке документације (обухвата израду комплетне пројектне документације за зграду контролно-мерног центра и помоћне и пратеће објекте, израду пројектне документације спољног уређења, инфраструктуре и озелењавања локације, као и израду техничке документације за изградњу антенских стубова), прибављање дозвола и сагласности надлежних институција, изградња два антенска стуба који ће заменити постојеће стубове и припремни радови на изградњи нове зграде контролно-мерног центра.

Постојећи систем за континуално праћење нивоа електромагнетског поља на фиксним локацијама у урбаним срединама - EMF RATEL чине 106 сензора у 46 градова, а до краја 2023. године биће у раду још 3 нова сензора.

Веома важна активност односи се на припрему и спровођење јавног надметања за издавање појединачних дозвола за коришћење радиофреквенцијског спектра у радиофреквенцијским опсезима намењеним за 5G технологију, уз ангажовање консултанта који ће бити у обавези да обезбеди подршку током спровођења јавног надметања и након доношења одлуке о избору најбољих понуда и понуђача (процедуре и правила за спровођење јавног надметања на основу врсте јавног надметања, израда/прилагођење софтвера за електронску аукцију са прописаним специфичностима и правилима, обуке за коришћење софтвера, подршка у случају покретања судских поступака и др.).

Одрживост универзалне поштанске услуге је комплексна анализа која је тренутно у фокусу свих поштанских администрација (надлежна министарства и регулатори) земаља Европе. У току 2023/2024. године извршиће се анализа одрживости универзалне поштанске услуге у сарадњи са екстерним консултантом, као и са надлежним министарством и јавним поштанским оператором. Резултати анализе одрживости ће представљати један од важнијих елемената за измену Закона о поштанским услугама која је планирана за 2024. годину.

Стратегија развоја поштанских услуга у Републици Србији за период 2021–2025. године дефинише промоцију конкуренције као један од главних циљева тренутног европског регулаторног оквира, па одређује да у том смислу и у Републици Србији у наредном периоду треба наставити са промовисањем и подстицањем ефикасне и лојалне конкуренције у поштанском сектору. У току 2024. године ће се наставити са унапређењем конкуренције кроз развој нових функционалности апликације за поређење цене услуга у међународном поштанском саобраћају, развојем ГИС портала, а затим и мерењем квалитета пружања експрес услуга код највећих поштанских оператора.

Све претходно наведене активности захтевају значајнија финансијска средства која увећавају трошковну страну Финансијског плана у 2024. години о чему ће детаљније бити речи у наставку. Истовремено, дугорочно улагање у ефикасну регулативу ствара предуслове за успешан сектор, чији приходи утичу на раст БДП-а, раст прихода буџета и генерално привредни развој Републике Србије.

Због свега претходно наведеног, Финансијски план за 2024. годину се може окарактерисати као развојни, јер предвиђа значајно улагање средстава у наредних неколико година што ће се дугорочно вратити кроз стабилност и предвидљивост пословања за операторе електронских комуникација и поштанских услуга, даљи развој ових области, као и обезбеђивање максималне користи и доступности наведених услуга крајњим корисницима.

1. ПРАВНИ ОСНОВ ЗА ИЗРАДУ ФИНАНСИЈСКОГ ПЛАНА

Сагласно одредби члана 28. Закона, финансирање РАТЕЛ-а се врши на основу финансијског плана који за сваку годину доноси Савет РАТЕЛ-а. Финансијским планом се утврђују укупни приходи и расходи РАТЕЛ-а, укључујући и издвајања за средства резерви, као и елементи за одређивање трошкова зарада. Наведеном одредбом Закона утврђена је и обавеза усвајања финансијског плана најкасније до 15. новембра текуће године за наредну годину, након чега следи достављање истог Влади Републике Србије ради добијања сагласности.

Одредбом члана 30. Закона прописано је да Савет РАТЕЛ-а доноси годишњи финансијски извештај, који подлеже ревизији од стране независног овлашћеног ревизора и са извештајем овлашћеног ревизора се доставља Влади. Одредбом става 4. наведеног члана Закона утврђено је да се финансијски извештаји РАТЕЛ-а објављују у складу са законом који уређује област рачуноводства на веб презентацији РАТЕЛ-а.

У складу са прописима који уређују област електронских комуникација и поштанских услуга, РАТЕЛ-у је поверен задатак регулисања тржишта електронских комуникација и поштанских услуга у Републици Србији, са циљем обезбеђивања услова за стварање слободног и отвореног тржишта и даљег развоја ових области уз задовољење јавног интереса исказаног, пре свега у Закону о електронским комуникацијама („Службени гласник РС“, број 35/23) и Закону о поштанским услугама („Службени гласник РС“, број 77/19). Поред наведеног, Законом о информационој безбедности („Службени гласник РС“, бр. 6/16, 94/17 и 77/19), РАТЕЛ је добио надлежност да обавља и послове Националног ЦЕРТ-а. РАТЕЛ обавља поверене послове имајући у виду предметне прописе, као и подзаконске акте донете на основу наведених закона, али и следеће законске прописе и планске документе:

- Закон о накнадама за коришћење јавних добара („Службени гласник РС“, бр. 95/18, 49/19, 86/19 – др. пропис, 156/20 – др. пропис, 15/21 – др. пропис и 15/23 - др. пропис);
- Закон о општем управном поступку („Службени гласник РС“, бр. 18/16, 95/18 - аутентично тумачење и 2/23-УС);
- Закон о извршењу и обезбеђењу („Службени гласник РС“, бр. 106/15, 106/16 - аутентично тумачење, 113/17 - аутентично тумачење, 54/19, 9/20 – аутентично тумачење и 10/23 - др. закон);
- Закон о електронским медијима („Службени гласник РС“, бр. 83/14, 6/16 - др. закон и 129/21);
- Закон о заштити потрошача („Службени гласник РС“, број 88/21);
- Закон о Регистру административних поступака („Службени гласник РС“, број 44/21);

- Закон о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 81/09 - испр., 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19 - др. закон, 9/20, 52/21 и 62/23);
- Закон о техничким захтевима за производе и оцењивању усаглашености („Службени гласник РС“, број 49/21);
- Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС“, бр. 135/04, 36/09, 36/09 - др. закон, 72/09 - др. закон, 43/11-УС, 14/16, 76/18 и 95/18 - др. закон);
- Закон о заштити од нејонизујућих зрачења („Службени гласник РС“, број 36/09);
- Закон о електронском документу, електронској идентификацији и услугама од поверења у електронском пословању („Службени гласник РС“, бр. 94/17 и 52/21);
- Закон о електронској управи („Службени гласник РС“, број 27/18);
- Стратегија развоја информационог друштва и информационе безбедности у Републици Србији за период од 2021. до 2026. године са Акционим планом за реализацију Стратегије развоја информационог друштва и информационе безбедности за период од 2021. до 2023. године („Службени гласник РС“, број 86/21);
- Стратегија за прелазак са аналогног на дигитално емитовање радио и телевизијског програма у Републици Србији („Службени гласник РС“, бр. 52/09, 18/12 и 26/13);
- Стратегија развоја система јавног информисања у Републици Србији за период од 2020-2025. године („Службени гласник РС“, број 11/20) и Акциони план за спровођење Стратегије развоја система јавног информисања у Републици Србији за период од 2020-2025. године, у периоду 2020-2022. година („Службени гласник РС“, број 148/20);
- Стратегија развоја поштанских услуга у Републици Србији за период 2021-2025. године, са Акционим планом за спровођење Стратегије развоја поштанских услуга у Републици Србији за период 2021-2025. године („Службени гласник РС“, број 68/21);
- Стратегија развоја мрежа нове генерације до 2023. године („Службени гласник РС“, број 33/18);
- Стратегија за борбу против високотехнолошког криминала за период 2019-2023. године, са Акционим планом 2019-2020. године за спровођење ове стратегије („Службени гласник РС“, број 71/18);
- Стратегија развоја дигиталних вештина у Републици Србији од 2020. до 2024. године („Службени гласник РС“, број 21/20);
- Стратегија заштите потрошача за период 2019 – 2024. године са Акционим планом за период 2019 – 2022. године („Службени гласник РС“, број 93/19);

Ради успешног спровођења обавеза из претходно наведених прописа и планских докумената, неопходна су значајнија улагања која директно утичу на трошковну страну овог плана.

Чланом 29. Закона средства за рад РАТЕЛ-а обезбеђују се из прихода које оствари од:

- 1) обављања послова управљања нумерацијом;
- 2) обављања послова управљања радиофреквенцијским спектром;
- 3) таксе за пружање услуга из своје надлежности, која се плаћа у складу са овим законом;
- 4) средстава које привредни субјекти плаћају РАТЕЛ-у у износу који не може бити већи од 0,5% од укупног прихода оствареног од обављања делатности електронских комуникација у претходној календарској години и којима се покривају само административни трошкови настали приликом управљања, контроле и спровођења режима општег овлашћења;
- 5) средстава утврђених у складу са законом којим се уређује област поштанских услуга

Обрачун, висина као и припадност прихода од накнада за нумерацију и радиофреквенцијски спектар утврђују се законом којим се уређују накнаде за коришћење јавних добара.

Чланом 266. ст. 2. и 3. Закона о накнадама за коришћење јавних добара („Службени гласник РС“, бр. 95/18, 49/19, 86/19 – др. пропис, 156/20 – др. пропис, 15/21 – др. пропис и 15/23 - др. пропис) прописано је да се средства која представљају разлику прихода и расхода утврђених годишњим финансијским извештајем РАТЕЛ-а уплаћују на одговарајући рачун прописан за уплату јавних прихода буџета Републике Србије, а део разлике средстава, сразмеран приходима оствареним од оператора електронских комуникационих мрежа на територији аутономне покрајине, уплаћује на рачун буџета аутономне покрајине.

2. ПРЕТПОСТАВКЕ ЗА ИЗРАДУ ФИНАНСИЈСКОГ ПЛАНА

Приликом израде Плана руководили смо се:

- Законом о рачуноводству („Службени гласник РС“, бр. 73/19 и 44/21 – др. закон);
- Законом о јавним набавкама („Службени гласник РС“, број 91/19);
- Законом о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/17-УС, 113/17 и 95/18-аутентично тумачење);
- Законом о буџетском систему („Службени гласник РС“, бр. 54/09 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13 - испр., 108/13, 142/14, 68/15 - др. закон, 103/15, 99/16, 113/17, 95/18, 31/19, 72/19, 149/20, 118/21, 118/21 - др. закон и 138/22);
- Законом о утврђивању максималне зараде у јавном сектору („Службени гласник РС“, број 93/12);
- Правилником о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике („Службени гласник РС“, број 89/20);
- Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја и садржини и форми обрасца статистичког извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике („Службени гласник РС“, број 89/20);
- Правилником о условима и начину јавног објављивања финансијских извештаја и вођењу регистра финансијских извештаја („Службени гласник РС“, бр. 142/20 и 139/22);
- Ревидираном фискалном стратегијом за 2024. годину са пројекцијама са 2025. и 2026. годину („Службени гласник РС“, број 86/23);
- Програмом економских реформи (ERP) за период од 2023-2025. године;
- Обезбеђењем континуираног надгледања рационалности трошења средстава и контроле поступака спровођења јавних набавки током читаве године;
- Наставком инвестиционог и инфраструктурног опремања РАТЕЛ-а у циљу осигурања његовог будућег развоја. као и развоја тржишта електронских комуникација и поштанских услуга у Републици Србији;
- Законом о потврђивању споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС- међународни уговори“, број 3/08), који је потписан 29.4.2008. године и представља правни основ за сарадњу двеју страна. Његовим ступањем на снагу 1.9.2013. године је, између осталог, предвиђена и обавеза Републике Србије да у договореним роковима усклади домаће законодавство са прописима који спадају у правне тековине ЕУ, што значи да постоји и обавеза да се комплетан важећи правни оквир за електронске комуникације, поштанске услуге и информациону безбедност у ЕУ имплементира и у Републици Србији у наредном периоду;

- Колективним уговором Регуларног тела за електронске комуникације и поштанске услуге бр. 1-02-110-2/23 од 15.06.2023. године који је ступио на снагу 24.06.2023. године;
- Пројектованим вредностима прихода и расхода које треба да буду утврђене у динарима (због принципа опрезности, планиран је износ девизног курса од 120 динара за 1 евро);
- Коришћењем досадашњих искустава, односно досадашњих остварења прихода и расхода у протеклим годинама, као најбоље искуствене основе за њихове пројекције у 2024. години.

3. ПРЕГЛЕД ПЛАНИРАНИХ ПРИХОДА И РАСХОДА И ПРОЈЕКЦИЈА ДОБИТИ ЗА 2024. ГОДИНУ

Табела 1. Биланс успеха

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АО П	План 2023.	Процена реализације 2023.	План 2024.	План 2024./План 2023.	План 2024./Проце на 2023.
1	2	3	4	5	6	6/4	6/5
	ПРИХОДИ ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА						
60 до 65, осим 62 и 63	А. ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	1001	2.186.062.041	2.250.000.000	2.340.000.000	1,07	1,04
61	П ПРИХОДИ ОД ПРУЖАЊА УСЛУГА	1003	208.400.000	208.000.000	200.000.000	0,96	0,96
614	Приходи од пружања услуга из своје надлежности	1004	208.400.000	208.000.000	200.000.000	0,96	0,96
65	П. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	1009	1.977.662.041	2.042.000.000	2.140.000.000	1,08	1,05
659	Приходи од накнада	1014	1.977.662.041	2.042.000.000	2.140.000.000	1,08	1,05
	РАСХОДИ ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА						
50 до 55, 62 и 63	Б. ПОСЛОВНИ РАСХОДИ (1019 – 1020 – 1021 + 1022 + 1023 + 1024 + 1025 + 1026 + 1027 + 1028 + 1029) ≥ 0	1018	1.335.056.983	1.226.460.065	1.512.089.949	1,13	1,23
51 осим 513	В. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА	1023	13.143.000	12.200.000	16.584.000	1,26	1,36
513	VI. ТРОШКОВИ ГОРИВА И ВЕНЕРГИЈЕ	1024	26.500.000	22.200.000	30.240.000	1,14	1,36
52	VII. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ	1025	508.126.909	479.770.805	568.045.824	1,12	1,18
53	VIII. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА	1026	331.009.814	314.175.633	363.867.510	1,10	1,16
540	IX. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ	1027	230.000.000	225.000.000	260.000.000	1,13	1,16
55	XI. НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ	1029	227.129.374	173.113.627	273.352.615	1,20	1,58
	В. ПОСЛОВНИ ДОБИТАК (1001 – 1018) ≥ 0	1030	851.005.058	1.023.539.935	827.910.051	0,97	0,81
56	Ђ. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ (1041 + 1046 + 1047)	1040	450.000	364.600	450.000	1,00	1,23
562	П. РАСХОДИ КАМАТА (ПРЕМА ТРЕЋИМ ЛИЦИМА)	1046	150.000	102.212	150.000	1,00	1,47
563 и 564	П. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И НЕГАТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ (ПРЕМА ТРЕЋИМ ЛИЦИМА)	1047	300.000	262.388	300.000	1,00	1,14
	Ж. ГУБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА (1040 – 1032)	1049	450.000	364.600	450.000	1,00	1,23
583 и 585.	И. РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ОСТАЛЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	1051	500.000	83.233	100.000	0,20	1,20
57 и 58, осим 583 и 585	К. ОСТАЛИ РАСХОДИ	1053	5.000.000	3.142.981	3.500.000	0,70	1,11

Л. ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1030 – 1031 + 1048 – 1049 + 1050 – 1051 + 1052 – 1053)	1054	818.234.919	1.013.449.121	823.860.051	1,01	0,81
Њ. ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1054 – 1055 + 1056 – 1057)	1058	817.288.866	1.013.449.121	823.860.051	1,01	0,81
С. НЕТО ДОБИТАК (1058 – 1059 – 1060 – 1061 + 1062 - 1063)	1064	817.288.866	1.013.449.121	823.860.051	1,01	0,81

Финансијски план за 2024. годину израђен је у складу са Законом о рачуноводству, Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике, Правилником о контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике као и Међународним стандардима финансијског извештавања.

Укупни приходи планирани су у износу од **2.340.000.000** динара. Треба напоменути да постоје ненаплаћена потраживања за која су покренути спорови пред надлежним судом, те од исхода истог зависи да ли ће доћи до повећања прихода РАТЕЛ-а у 2024. години.

Напомињемо да евентуално негативан исход судских спорова који се воде против РАТЕЛ-а може да утиче на висину добити у 2024. години.

У складу са одредбама члана 266. Закона о накнадама за коришћење јавних добара („Службени гласник РС“, бр. 95/18, 49/19, 86/19, 156/20, 15/21, 15/23 и 92/23) приходи остварени од накнада за електронске комуникације припадају и уплаћују се регулаторном телу до износа средстава планираних расхода утврђених годишњим финансијским планом тог регулаторног тела. Средства која представљају разлику прихода и расхода утврђених годишњим финансијским извештајем регулаторног тела уплаћују се на одговарајући рачун прописан за уплату јавних прихода буџета Републике Србије. Део разлике средстава, сразмеран приходима оствареним од привредних субјеката на територији аутономне покрајине, уплаћује се на рачун буџета аутономне покрајине.

У 2024. години планирана добит износи **823.860.051** динара.

4. ПРОЈЕКЦИЈА ПРИХОДА ЗА 2024. ГОДИНУ

У складу са чланом 32. Закона, накнаде се плаћају за коришћење нумерације и коришћење радиофреквенцијског спектра. Утврђивање ових накнада врши РАТЕЛ решењима за календарску годину. Ове накнаде почев од јануара 2024. године уплаћиваће се на посебан подрачун РАТЕЛ-а отворен код Управе за Трезор.

Пројекција прихода за 2024. годину је припремљена на основу прихода које је РАТЕЛ остварио у 2023. години од накнада, у складу са Законом о електронским комуникацијама, Законом о накнадама за коришћење јавних добара, Законом о поштанским услугама и важећим правилницима.

Имајући у виду наведено, приликом планирања прихода, РАТЕЛ се руководио пре свега принципима реалности и опрезности, али и досадашњим искуством у остваривању прихода.

Табела 2. Планирани приходи у 2024. години

Назив накнаде	Планирани приходи у 2024. години
Накнада за коришћење радио-фреквенција	970.000.000
Накнаде за обављање делатности електронских комуникација	860.000.000
Накнада за издавање појединачне дозволе за коришћење нумерације и радиофреквенцијског спектра	200.000.000
Годишња накнада за коришћење додељених бројева из Плана нумерације	160.000.000
Приходи по основу годишње накнаде за обављање поштанских услуга	150.000.000
Укупно:	2.340.000.000

Укупни планирани приходи за 2024. годину износе **2.340.000.000** динара, што је за око 7% више у односу на планиране приходе за 2023. годину.

Разлог повећања планираних накнада за коришћење радио-фреквенција последица је већег броја издатих дозвола у вези са одредбом члана 4. Правилника о утврђивању накнаде за пружање услуга из надлежности РАТЕЛ-а што утиче на повећање годишњих накнада у наредној години.

Увећање прихода од накнада за обављање делатности електронских комуникација последица је увећања оствареног прихода оператора приликом обављања делатности електронских комуникација према врсти електронске комуникационе мреже или услуге.

Наиме, РАТЕЛ утврђује накнаду за обављање делатности електронских комуникација решењем на годишњем нивоу на основу података о оствареном приходу које оператори исказују у прописаном обрасцу ИФН у складу са Законом и општим актима РАТЕЛ-а.

Како су оператори исказали увећане приходе од обављања делатности електронских комуникација према врсти електронске комуникационе мреже или услуге, самим тим су увећане и накнаде утврђене решењима РАТЕЛ-а.

Такође, очекује се и повећање прихода по основу годишњих накнада за обављање поштанских услуга због повећања прихода у делу пружања поштанских услуга. Увећање прихода од накнада за обављање поштанских услуга последица је увећања оствареног прихода оператора приликом обављања поштанских услуга, као и повећања броја поштанских оператора.

5. ПРОЈЕКЦИЈА РАСХОДА ЗА 2024. ГОДИНУ

Финансијски план за 2024. годину и даље има развојну функцију јер РАТЕЛ, као национално регулаторно тело, има задатак да обезбеди ефикасно спровођење и унапређивање утврђене политике у области електронских комуникација у Републици Србији, а у циљу даљег развоја ове области и стварања услова за успостављање информационог друштва. Поред примарне развојне компоненте, у планирању трошкова сагледане су реалне потребе РАТЕЛ-а како би се омогућило његово несметано функционисање, уз обезбеђење континуираног надгледања рационалности трошења средстава. Узете су у обзир преузете обавезе по раније закљученим уговорима и планирана средства за њихово сервисирање у 2024. години, које сукцесивно доспевају у различитим периодима, као и набавке планиране у 2024. години потребне за обављање законом утврђених надлежности.

У даљем излагању биће приказани трошкови по врстама, кроз табеле, исказани по планираним и реализованим вредностима по групама конта. Потребно је напоменути да планирана реализација до краја 2023. године не премашује планиране вредности одобрене Финансијским планом за 2023. годину по групама рачуна. У оквиру појединих позиција исказаних у оквиру група рачуна процењена реализација је нижа у односу на планиране вредности из различитих разлога, као на пример због закључивања уговора по ценама које су испод планираних вредности, што се може окарактерисати као значајна уштеда у трошењу средстава, затим због немогућности извођења одређених радова и адаптација у планираним роковима услед разлога на које РАТЕЛ није имао утицаја. Даље, у вези са наведеним је и одустајање од одређених набавки, немогућности прецизнијег планирања трошкова одржавања опреме, објеката, софтвера, мерне и контролне опреме, опреме за домаћинство и томе слично.

У наставку дајемо преглед планираних расхода РАТЕЛ-а у 2024. години:

Табела 3. Преглед расхода

Ек. клас.	Расходи	План 2023.	Процена реализације 2023.	План 2024.	Коеф. План 24/ План 23	Коеф. 2024/23
512	Трошкови осталог материјала (режијског)	4.308.000	3.800.000	7.512.000	1,74	1,98
513	Трошкови горива и енергије	26.500.000	22.200.000	30.240.000	1,14	1,36
515	Трошкови једнократног отписа алата и инвентара	8.835.000	8.400.000	9.072.000	1,03	1,08
520	Трошкови зарада и накнада зарада (брutto)	388.998.000	371.038.131	427.887.816	1,10	1,15
521	Трошкови доприноса на зараде и накнаде зарада на терет послодавца	58.933.197	56.212.277	64.825.004	1,10	1,15

524	Уговори о привременим и повременим пословима	13.000.000	6.000.000	13.000.000	1,00	2,17
525	Трошкови накнада физичким лицима по основу осталих уговора	1.100.000	800.000	1.200.000	1,09	1,50
526	Накнаде члановима Савета	7.310.712	7.220.397	8.294.004	1,13	1,15
529	Остали лични расходи и накнаде	38.785.000	38.500.000	52.839.000	1,36	1,37
531	Трошкови транспортних услуга	19.512.000	17.220.000	18.129.120	0,93	1,05
532	Трошкови услуга одржавања	148.444.062	144.090.000	171.510.890	1,16	1,19
533	Трошкови закупнина	134.768.482	128.761.618	138.550.032	1,03	1,08
535	Трошкови рекламе и пропаганде	8.996.484	7.635.442	14.081.280	1,57	1,84
539	Трошкови осталих услуга	19.288.786	16.468.573	21.596.188	1,12	1,31
540	Амортизација	230.000.000	225.000.000	260.000.000	1,13	1,16
550	Трошкови непроизводних услуга	184.636.436	135.219.271	222.865.200	1,21	1,65
551	Трошкови репрезентације	3.960.000	3.834.681	5.940.000	1,50	1,55
552	Трошкови премија осигурања	10.170.134	9.516.972	10.489.200	1,03	1,10
553	Трошкови платног промета	2.300.000	2.021.030	2.300.000	1,00	1,14
554	Трошкови чланарина	7.200.000	6.503.670	7.232.375	1,00	1,11
559	Остали нематеријални трошкови	18.938.192	16.018.003	24.525.840	1,30	1,53
562	Расходи камата	150.000	102.212	150.000	1,00	1,47
563	Негативне курсне разлике	300.000	262.388	300.000	1,00	1,14
579	Остали непоменути расходи	5.000.000	3.142.981	3.500.000	0,70	1,11
585	Обезвређење потраживања	500.000	83.233	100.000	0,20	1,20
	Средства резерви	26.838.690	/	30.322.799	1,13	/
	Укупно:	1.341.934.485	1.230.050.879	1.516.139.949	1,13	1,23

Укупни расходи исказани у напред наведеној табели обухватају укупне трошкове у износу од **1.516.139.949** динара.

Зараде запослених

Зараде и накнаде зарада запосленима у 2024. години пројектоване су у износу од **492.712.820** динара. Економска класификација којом су дефинисана средства за зараде је планирана у складу са одредбама Закона о утврђивању максималне зараде у јавном сектору („Службени гласник РС“, број 93/12) и Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“, бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13 - испр., 108/13, 142/14, 68/15 - др. закон, 103/15, 99/16, 113/17, 95/18, 31/19, 72/19, 149/20, 118/21 - др. закон и 138/22). Полазна основа за пројекцију средстава за зараде запослених је Колективни уговор РАТЕЛ-а.

Маса зарада је утврђена за **160 запослених на дан 31.12.2024. године**.

Увођење мера финансијске консолидације у Републици Србији, крајем 2013. године, са различитим ограничењима првенствено у могућности запошљавања и позитивног кориговања зараде запослених, у значајној мери су представљале отежавајући фактор за развој РАТЕЛ-а, директно условљен како бројем запослених, тако и висином зарада. РАТЕЛ, чија регулаторна активност првенствено почива на висококвалификованом кадру, профилисан изузетно добро плаћеном струком у приватном сектору, успео је да и поред свих ограничавајућих фактора оствари своје циљеве и задатке, као и да настави да се развија у складу са европским стандардима.

Наиме, пун кадровски капацитет РАТЕЛ-а дефинисан финансијским плановима из претходних година, никада није реализован. Концептом „доброг привредника“ којим се водио кроз своје пословање, РАТЕЛ је остваривао своје надлежности уз минималан број запослених (планирани капацитет из финансијских планова никада није реализован, већ је реализован капацитет увек био за око 15% нижи од планираног). Својом политиком рационалне употребе расположивих капацитета, потребе РАТЕЛ-а су подржане и верификоване у одобреним финансијским плановима који предвиђају кадровски капацитет од чак 160 запослених (2018. и 2019. године), а који није реализован објективним околностима условљеним одредбама уредбе која уређује поступак прибављања сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава.

Међутим, са прогресивним развојем РАТЕЛ-а, новим повереним надлежностима и развојним пројектима, потребе за повећањем кадровског капацитета значајно су условиле дубљу анализу расположивог кадровског потенцијала, могућност реорганизације и премештаја запослених унутар РАТЕЛ-а, односно довеле до закључка о неопходности пријема додатног кадра из следећих разлога:

РАТЕЛ добија додатне надлежности у смислу проширења делокруга рада, нових овлашћења и обавеза – нови Закон о поштанским услугама, Закон о информационој безбедности, као и нови Закон о електронским комуникацијама.

Републичка агенција за поштанске услуге (РАПУС) је 2014. године припојена РАТЕЛ-у што је резултирало и преласком 16 запослених у РАТЕЛ, који је Законом о изменама и допунама Закона о електронским комуникацијама („Службени гласник РС“, број 62/14) и, у том тренутку, важећим Законом о поштанским услугама добио нову значајну надлежност

преузевши и запослене из до тада посебног регулаторног тела које је вршило поверена јавна овлашћења у области поштанских услуга. Целокупна надлежност у области поштанских услуга поверена је РАТЕЛ-у, као једна од тада две кључне надлежности. Од момента спајања РАПУС-а са РАТЕЛ-ом средином 2014. године до данас према управо обрађеним подацима о тржишту за 2021. годину и фактурисаним накнадама поштанским операторима, вредност поштанског тржишта у Републици Србији се скоро удвостручила.

У циљу реализације Стратегије развоја поштанских услуга за период 2021-2025. године („Службени гласник РС“, број 68/21) планиран је низ активности које захтевају додатно ангажовање кадровских капацитета РАТЕЛ-а и нове запослене:

- Спровођење стручног надзора над радом поштанских оператора у области поштанских услуга;
- Анализа квалитета пружања универзалне поштанске услуге коју обавља ЈПО, провера трошкова обављања ових услуга, као и анализа одрживости универзалне поштанске услуге;
- Упоредна мерења и анализа параметара квалитета експрес услуга које пружају остали поштански оператори;
- Информисање корисника о доступности поштанских услуга поштанских оператора путем ГИС портала.
- Анализа одрживости универзалне поштанске услуге
- Анализа задовољења потреба корисника поштанских услуга

Формирање Националног ЦЕРТ-а 2016. године

Доношењем Закона о информационој безбедности („Службени гласник РС“, бр. 6/16, 94/17 и 77/19) почетком 2016. године и каснијим изменама и допунама овог закона од 2017. и 2019. године, Република Србија је отпочела реализацију Стратегије развоја информационог друштва у Републици Србији одредивши, између осталог, и орган који ће у оквиру државе бити надлежан за информациону безбедност - Национални ЦЕРТ (eng. *Computer Emergency Response Team*). Послови Националног центра за превенцију безбедносних ризика у ИКТ системима (Национални ЦЕРТ) опредељују се у надлежност РАТЕЛ-а, чиме се проширују овлашћења РАТЕЛ-а предвиђена одредбама Закона о електронским комуникацијама и Закона о поштанским услугама.

РАТЕЛ је у оквиру својих надлежности остварио значајне развојне пројекте, за које је неопходна расположивост одговарајућег стручног кадра различитог профила и свакако већи број запослених који би били укључени у све активности РАТЕЛ-а, како би задржали одговарајући квалитет рада и наставили да га унапређују у наредним годинама, и то:

- Изградња и успостављање свеобухватног система за мониторинг радио-фреквенцијског спектра.

У руралним областима је успостављен систем даљинских управљаних контролно-мерних станица (ДУКМС) почев од 2017. године. Систем се и даље оптимизује и шири.

Планира се пројекат успостављања система за мониторинг у урбаним срединама, у већим градовима, компактних даљински управљаних станица (КДУС).

Оптимизација, експлоатација и одржавање оваквог интегрисаног система су трајне активности одговарајућих организационих целина у оквиру РАТЕЛ-а;

- Изградња и надзор мреже за праћење нивоа електромагнетног поља (ЕМФ) започета је 2017. године. Одржавање и надзор овог система, као и администрирање резултата мерења добијених његовом употребом, су трајне активности одговарајућих организационих целина у оквиру РАТЕЛ-а;
- Стручни надзор над применом Закона о електронским комуникацијама. Активности се састоје из контроле обављања делатности електронских комуникација, контроле усаглашености са стандардима, испуњености прописаних параметара квалитета и техничких параметара, обезбеђивање безбедности и интегритета јавних комуникационих мрежа и услуга;
- *Benchmark* мрежа оператора мобилне телефоније започето 2017. године - активности на припреми, дефинисању задатака, контроли измерених и анализираних података је на запосленима из организационе целине у чијем делокругу рада је и контрола квалитета јавно доступних електронских комуникационих услуга;
- Вршење теренских контрола поступања оператора и теренске провере траса елемената мреже и телекомуникационе канализације оператора;
- Квартална израда карти покривања по технологијама за сваког оператора мобилне телефоније исказана кроз портал који за резултат има интерактивни приказ података о покривености мобилним сигналом на сајту РАТЕЛ-а уз пружање могућности добијања максималног сета информација за тачку из упита о квалитету мобилног сигнала, како по технологији тако и по оператору.
- Рад на додели орбиталних позиција код ИТУ за сателитску мрежу Републике Србије;
- Нове регулаторне активности у области анализе тржишта и рачуноводства трошкова са комплексним задацима на имплементацији;
- Заштита корисника и посредовање у покушају мирног решавања спора ван суда. У најави, са новим Законом о електронским комуникацијама, РАТЕЛ добија нове надлежности за решавање спорова у меритуму, између оператора и крајњих корисника, односно вођење управног поступка и одлучивање у првом степену по приговорима корисника услуга електронских комуникација;
- Имплементација „комуникационе стратегије и плана“ уз проширење, тј. успостављање медија тима - у циљу повећања видљивости институција од великог значаја у привреди и друштву;

РАТЕЛ остварује међународну сарадњу и учешће у надлежним регулаторним и стручним телима држава чланица ЕУ и других држава, као и учешће у раду међународних организација и институција у области електронских комуникација, поштанских услуга и информационе безбедности (ИТУ, УПУ, ETSI, REDCA, BEREC, IRG, ERGP, CERP, Trusted Introducer, FIRST и др.). Такође, активности запослених огледају се и кроз активно учешће у стручним групама Међународне уније за телекомуникације (ИТУ-SG/WP2, ИТУ-T, ИТУ-D i ИТУ-R), праћење рада Европске конференције поштанских и телекомуникационих администрација (CEPT) кроз активности ECC, WGFM, WGSE, NaN и њихових подгрупа, као и рада Групе за политику у области радио-фреквенцијског спектра (Radio Spectrum Policy Group - RSPG).

Завидан положај на међународном нивоу РАТЕЛ је стекао и активним учешћем представника РАТЕЛ-а у међународним телима и групама и то: 2018. године у функцији заменика председавајућег одбора BEREC-а и IRG-а, затим 2019. године у својству копредседавајућег експертском групом BEREC-а, а током 2020. и 2021. године у својству потпредседника SERP-а. Такође, више представника РАТЕЛ-а обавља функцију драфтера и чланова у оквиру различитих експертских радних група BEREC-а и ERGP-а.

Осим напред наведеног, РАТЕЛ активно учествује у раду радних група које се баве преговорима о приступању Републике Србије Европској унији, и то за више различитих поглавља/кластера.

Такође, треба истаћи да је старосна структура у појединим организационим деловима изражена високим коефицијентом, што намеће потребу хитног пријема додатног кадра на одговарајућим позицијама, које је неопходно оспособити за рад у сврху стицања специфичног радног искуства за обављање послова и радних задатака у РАТЕЛ-у, адекватне обуке и различите видове стручног усавршавања. Такве позиције, у немалом броју случајева, захтевају обуку у трајању од најмање шест месеци до годину дана, па и више, те је неопходно обезбедити све предуслове за проналажење и обуку одговарајућег кадра.

Иако потреба за повећањем кадровског капацитета расте, РАТЕЛ верује да ће наићи на уважавање исказаних потреба и одобрење предложеног решења кроз финансијски план за 2024. годину.

Табела 4. Упоредни преглед планираних и реализованих зарада запослених

Зараде запослених	План 2023.	Процена реализације 2023.	План 2024.	Коеф. План 24 / План 23	Коеф. 2024/23.
Зараде запослених	388.998.000	371.038.131	427.887.816	1,10	1,15
Укупно	388.998.000	371.038.131	427.887.816	1,10	1,15

Обрачун зарада у РАТЕЛ-у се врши у складу са Законом о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/17-УС, 113/17 и 95/18-аутентично тумачење, у даљем тексту: Закон о раду) и Колективним уговором РАТЕЛ-а.

Табела 5. Планирани износ социјалних доприноса на терет послодавца

Социјални доприноси на терет послодавца	Планирано у 2024. години
Социјални доприноси на терет послодавца	64.825.004
Укупно:	64.825.004

Пројекција за 2024. годину прати очекивано повећање броја запослених и износи **64.825.004** динара.

Табела 6. Преглед планираног и реализованог броја запослених

Година	План		Реализација	
	Број запослених	Зараде запослених	Број запослених	Зараде запослених
2009.	121	287.551.166	100	229.659.891
2010.	121	287.551.166	102	254.878.494
2011.	121	297.355.572	106	269.505.182
2012.	121	297.355.572	107	229.805.635
2013.	136	248.632.965	107	163.462.458
2014.	РАТЕЛ 121	207.333.916	111	184.245.700
	РАПУС 17	37.822.177	16	
2015.	135	235.954.467	125	180.000.000
2016.	140	244.529.820	121	189.226.181
2017.	153	269.176.140	134	209.423.524
2018.	160	251.444.290	140	221.635.436
2019.	160	263.358.744	142	231.595.523
2020.	145	288.482.992	142	269.165.572
2021.	149	302.975.549	149	301.066.233
2022.	155	337.728.408	155	330.818.122
2023.	158	388.998.000	156	371.038.131
2024.	160	427.887.816		

Планирана маса зарада за 2024. годину увећана је у односу на планирану масу зарада за 2023. годину, односно просечну зарату у 2023. години за 10 %, у складу са финансијским могућностима.

РАТЕЛ, као корисник јавних средстава који је укључен у систем консолидованог рачуна трезора, у складу са Правилником о извештавању о исплаћеним зарадама у јавном сектору („Службени гласник РС“, број 100/12), Министарству финансија - Управи за трезор доставља попуњени Образац извештаја о исплаћеним зарадама за сваки месец, са подацима о броју запослених, укупној заради, укупним увећањима, укупној нето заради и укупној бруто заради, као и појединачним подацима о запосленом са износима о исплаћеним зарадама.

Квалификациона структура запослених захтева да, према Правилнику о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у РАТЕЛ-у, уз ослањање на постојећи Колективни уговор и Статут РАТЕЛ-а, више од 80% запослених има високу стручну спрему. У наставку су дате табеле са подацима о квалификационој и старосној структури запослених.

Табела 7. Квалификациона структура запослених у 2022, 2023. и 2024. години

Квалификација	Број запослених 2022.	%	Број запослених 2023.	%	Број запослених 2024.	%
ВСС	134	86,45	136	86,08	139	86,88
ВШС	1	0,65	1	0,63	1	0,63
ССС	20	12,90	21	13,92	20	12,50
НСС/НК/ЛК	/	/	/	/	/	/
Укупно:	155	100	158	100	160	100

Табела 8. Старосна структура запослених на последњи дан у 2022, 2023. и 2024. години

Године старости	Број запослених 2022.	%	Број запослених 2023.	%	Број запослених 2024.	%
20-30	3	1,94	5	3,16	6	3,75
31-40	48	30,97	39	24,68	41	25,63
41-50	59	38,06	62	39,24	61	38,13
51-60	37	23,87	44	27,85	46	28,57
преко 61	8	5,16	8	5,06	6	3,73
Укупно:	155	100	158	100	160	100

Табела 9. Преглед радног стажа запослених

Радни стаж	Број запослених 2023	Број запослених 2024
0-5	12	10
6-10	24	27
11-15	28	25
16-20	27	27
21-25	30	30
26-30	18	20
преко 30	19	21

Образложење пројекције расхода и издатака за 2024. годину

Табела 10. Трошкови материјала

Трошкови материјала	План 2023.	Процена реализације 2023.	План 2024.	Коef. План 24 / План 23	Коef. 2024/23
Трошкови осталог материјала (режијског)	4.308.000	3.800.000	7.512.000	1,74	1,98
Трошкови горива и енергије	26.500.000	22.200.000	30.240.000	1,14	1,36
Трошкови једнократног отписа алата и инвентара	8.835.000	8.400.000	9.072.000	1,03	1,08
Укупно:	39.643.000	34.400.000	46.824.000	1,18	1,36

Трошкови материјала пројектовани су у износу од **46.824.000** динара и планирани су у складу са Планом набавки и обавезама по већ закљученим уговорима према потребама организационих јединица РАТЕЛ-а, за извршавање редовних послова дефинисаних прописима који уређују електронске комуникације, поштанске услуге и информациону безбедност.

Трошкови осталог материјала (режијског) односе се на трошкове канцеларијског материјала, тонера и заштитне опреме, дезинфекционих средстава и средстава за одржавање хигијене.

На позицији Трошкови горива и енергије су планирана средства за набавку горива, дизел горива за агрегате у контролно-мерним центрима у Београду и Нишу и на локацијама ДУКМС. Трошкови електричне енергије у 2024. години односе се на пренос средстава по закљученом Уговору о закупу са ЈП „Пошта Србије“. Такође, предвиђена су и средства као пренос обавеза за плаћање по већ закљученом Уговору о снабдевању електричном енергијом за КМЦ Београд и КМЦ Ниш, као и за локације ДУКМС. Процењена вредност трошкова је утврђена на основу просечне потрошње у претходној години као и очекиваног раста цена електричне енергије. На овој позицији, планирана је набавка горива неопходног за коришћење мерних и других службених возила ради вршења контроле спектра на територији Републике Србије.

Позиција Трошкови једнократног отписа алата и инвентара обухватају средства планирана за набавку сета ситног алата, комплетирања и обнове постојећег алата, других компоненти неопходних за потребе текућег одржавања и инсталирање нове опреме у КМЦ Београд и КМЦ Ниш. У циљу одржавања и провере исправности уређаја и опреме на новоизграђеним локацијама за мониторинг РФ спектра, као и у објектима КМЦ Београд и КМЦ Ниш, планирана је набавка комплета алата и мерача (волтметри, амперметри и др) са кутијама и торбама за ношење и складиштење. Поред наведеног, планирана су и средства

за комплете опреме и прибора за теренски рад који се користе при техничким прегледима и истраживању сметњи, затим набавка мерног прибора и помоћне опреме, застава, расветне опреме, ауто гума, одеће и обуће за рад на терену, као и помоћну опрему за мерење нивоа електромагнетног поља. Такође, на овој позицији евидентира се мерни прибор и помоћна опрема која се монтира на антенским системима у циљу рада антенских система приликом истраживања сметњи преко фиксних и мобилних контролно-мерних станица. Замена расветне опреме у пословним просторијама неопходна је у циљу обезбеђења прописаних услова за рад запослених.

Табела 11. Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи

Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	План 2023.	Процена реализације 2023.	План 2024.	Коеф. План 24 / План 23	Коеф. 2024/23
Трошкови зарада и накнада зарада	388.998.000	371.038.131	427.887.816	1,10	1,15
Трошкови пореза и доприноса на зараде и накнаде зарада	58.933.197	56.212.277	64.825.004	1,10	1,15
Трошкови накнада по уговору о привременим и повременим пословима	13.000.000	6.000.000	13.000.000	1,00	2,17
Трошкови накнада физичким лицима по основу осталих уговора	1.100.000	800.000	1.200.000	1,09	1,50
Трошкови накнада члановима Савета	7.310.712	7.220.397	8.294.004	1,13	1,15
Остали лични расходи и накнаде	38.785.000	38.500.000	52.839.000	1,36	1,37
Укупно:	508.126.909	479.770.805	568.045.824	1,12	1,18

На позицији **Трошкова зарада, накнада зарада и осталих личних расхода** планирана су средства у укупном износу од **568.045.824** динара.

Трошкови зарада и накнада зарада планирани су у износу од **492.712.820** динара. Повећање укупне масе зараде за 2024. годину у односу на планирана средства за 2023. годину последица је планираног повећања броја запослених са 156 на дан 31.12.2023. године, на 160 на дан 31.12.2024. године. Повећање зарада је планирано у складу са одобреним повећањем зарада у јавном сектору од 10%. Последично већи је и планиран износ пореза и доприноса на зараде и накнаде зарада у износу од **64.825.004** динара.

За трошкове предвиђене уговорима о привременим и повременим пословима предвиђен је износ од **13.000.000** динара, што је на истом нивоу у односу на план претходне године, а све у складу са реалним потребама ангажовања лица за обављање привремено повремених послова у 2024. години. План је да се у структури ових послова више ангажују лица са високом стручном спремом.

Привремени и повремени послови су регулисани Законом о раду, за обављање послова који су по својој природи такви да не трају дуже од 120 радних дана у календарској години са незапосленим лицем, запосленим који ради непуно радно време – до пуног радног времена или корисником старосне пензије. У том смислу, РАТЕЛ поступа у складу са одредбама Закона о буџетском систему, којим је дефинисано да укупан број лица са којима је закључен уговор о привременим и повременим пословима, не може бити већи од 10% укупног броја запослених на неодређено време.

На позицији **Трошкови накнада физичким лицима по основу осталих уговора** планиран је износ од **1.200.000** динара и предвиђен је за додатно ангажовање лица која су запослена са пуним радним временом код другог послодавца, с тим што кроз допунски рад могу бити ангажовани највише до једне трећине радног времена.

Износ од **8.294.004** динара предвиђен је за исплату **накнада члановима Савета**. У складу са чланом 19. Статута РАТЕЛ-а („Службени гласник РС“, број 65/23) чланови Савета имају право на нето месечну накнаду за рад у Савету која не може бити виша од једноструке укупне просечне зараде по запосленом без пореза и доприноса која је исплаћена у Републици Србији у септембру месецу у 2023. години, увећану за пројектовану инфлацију у Републици Србији, односно у складу са одговарајућом одлуком оснивача, док накнада председнику Савета не може бити виша од накнада члановима Савета увећане за 20%. Процена накнада за чланове Савета утврђена је на основу података о просечној нето заради за месец септембар 2023. године, у складу са закључком Владе број 121-1654/2017 од 3. марта 2017. године.

На позицији **Остали лични расходи и накнаде** планирани су трошкови у износу од **52.839.000** динара и односе се на следеће трошкове: отпремнине за одлазак у пензију, јубиларне награде, солидарне помоћи, дневнице за службена путовања, пакетиће деци запослених поводом новогодишњих празника, накнада за превоз и трошкове за добровољно пензионо осигурање за запослене до висине неопорезивог износа. У 2024. години један запослени одлази у пензију по сили закона и пет запослених испуњавају услов за одлазак у пензију. Планиране отпремнине су обрачунате у складу са Колективним уговором РАТЕЛ-а којим је прописано да се отпремнине при одласку у пензију могу утврдити у висини пет просечних месечних бруто зарада на нивоу послодавца у претходних 12 месеци који претходе месецу у коме је дошло до престанка радног односа или у висини пет просечних месечних бруто зарада запосленог у претходних 12 месеци који претходе месецу у коме је дошло до престанка радног односа, у зависности од тога шта је повољније за запосленог. Дневнице за службена путовања у земљи и иностранству су у складу са планираним активностима РАТЕЛ-а у 2024. години.

Табела 12. Трошкови транспортних услуга

Трошкови транспортних услуга	План 2023.	Процена реализације 2023.	План 2024.	Коеф. План 24 / План 23	Коеф. 2024/23
Трошкови услуге фиксне телефоније	1.164.000	1.020.000	1.080.000	0,93	1,06
Трошкови услуге мобилне телефоније, интернета и ПТТ услуга	18.348.000	16.200.000	17.049.120	0,93	1,05
Укупно:	19.512.000	17.220.000	18.129.120	0,93	1,05

Трошкови транспортних услуга су пројектовани у износу од **18.129.120** динара. У склопу њих су Трошкови услуге фиксне и мобилне телефоније, број 0800 за позивање контакт центра РАТЕЛ-а као и трошкови интернета и ПТТ услуга. Пројекција надокнада трошкова фиксних и мобилних телефона извршена је према: процењеном броју запослених и новозапослених, дозвољеним лимитима за службене мобилне телефоне прописаним од стране директора, као и реализованим просечним утрошцима сагласно броју фиксних телефона. Услуге мобилне телефоније односе се на активности које су неопходне за обављање службених разговора запослених у процесу вршења редовних активности, а планиране су у складу са уговором о пружању услуга мобилне телефоније запосленима, који је закључен у току 2023. године на две године.

Трошкови услуге интернета су планирани у сврху продужења интернет домена који је у власништву РАТЕЛ-а, у складу са обавезама које доспевају на основу закључених уговора.

Трошкови ПТТ услуга су неопходни ради вршења свакодневних послова РАТЕЛ-а и упућивања појединачних и других аката, као и дописа физичким и правним лицима са којима РАТЕЛ свакодневно комуницира писаним путем. Средства су планирана на основу Уговора о преносу поштанских пошиљки број 1-07-122-1/06-2 од 25.01.2016. године и по закљученом уговору за услугу брзе доставе поште.

Табела 13. Трошкови услуга одржавања

Трошкови услуга одржавања	План 2023.	Процена реализације 2023.	План 2024.	Коеф. План 24 / План 23	Коеф. 2024/23
Трошкови услуга одржавања грађ. објеката у земљи	20.145.300	19.730.000	32.221.200	1,60	1,63
Трошкови услуга одржавања постројења, опреме и софтвера у земљи	128.298.762	124.360.000	139.289.690	1,09	1,12
Укупно:	148.444.062	144.090.000	171.510.890	1,16	1,19

Трошкови услуга одржавања у 2024. години пројектовани су у износу од **171.510.890** динара и односе се на одржавање грађевинских објеката, постројења, опреме и софтвера. Овим трошковима обухваћене су услуге одржавања антенских система и остале инфраструктурне опреме у КМЦ-овима и на локацијама ДУКМС. Такође, обухватају и трошкове одржавања наведене опреме у гарантном року, као и комплетно одржавање ван гарантног рока.

Напомињемо да је реч је о позицијама које се не могу прецизно планирати, али је због могућих кварова и потребе одржавања постојеће опреме потребно предвидети средства. Средства су планирана узимајући у обзир обавезе по основу раније закључених уговора и средстава у складу са предвиђеним набавкама у 2024. години.

Одржавање грађевинских објеката

Набавке у оквиру ове позиције односе се на редовно одржавање и отклањање кварова на објектима КМЦ Београд и КМЦ Ниш и на локацијама ДУКМС, а како би се омогућило безбедно коришћење објеката и стварање услова за рад запослених.

У оквиру ове позиције предвиђена је и набавка за редовно одржавање и мање поправке приступних путева која је неопходна ради обезбеђења проходности приступних путева до локација даљински управљаних контролно мерних станица због редовног и интервентног одржавања опреме на локацијама.

Такође, предвиђена је и набавка услуге кошења зелених површина, одржавање банке и кресање растиња поред приступног пута до објекта КМЦ Ниш као и на локацијама ДУКМС, због лакше проходности преко земљишта и приступа објектима, безбедности у смислу противпожарне заштите, заштите од опасних инсеката и из естетских разлога.

Одржавање постројења и опреме

Трошкове услуге одржавања опреме за комуникацију и јавну безбедност чине трошкови провере исправности и одржавања громобранских инсталација, електро инсталација и система за дојаву о избијању пожара у објектима РАТЕЛ-а. Набавка је неопходна ради противпожарне заштите објеката, а у циљу испуњавања обавеза прописаних законом и подзаконским актима који уређују област заштите од пожара и безбедности и здравља на раду.

Ова позиција такође обухвата одржавање система видео надзора у објектима КМЦ Београд и КМЦ Ниш ради отклањања кварова и редовног сервисирања, а како би се омогућило правилно и безбедно коришћење уређаја за видео надзор у објектима КМЦ Београд и КМЦ Ниш. Одржавање опреме за комуникацију подразумева спровођење проактивних мера и брзе реакције приликом решавања проблема и кварова на комплетној мрежној опреми. Откази мрежних компоненти могу да доведу до застоја у раду сервиса и прекида комуникације између компоненти у информационом систему РАТЕЛ-а.

Одржавање система за непрекидно напајање (УПС) у објектима КМЦ Београд и КМЦ Ниш је неопходно ради редовног одржавања и отклањања кварова на уређајима за непрекидно напајање електричном енергијом КМЦ Београд и КМЦ Ниш.

РАТЕЛ располаже великим бројем мерних инструмената и пратеће опреме за коју је истекао гарантни рок, а која се користи у фиксним контролно-мерним станицама и на терену. Кроз ову набавку је потребно омогућити сервисирање ове опреме, као и поправку кварова који не подлежу гаранцији за опрему која је још увек у гарантном року. Такође, у свакодневном раду стручне службе користе мерне инструменте и опрему која мора бити еталонирана у акредитованим лабораторијама. Еталонирање опреме је предуслов за адекватно коришћење исте. У оквиру ове позиције предвиђена су и средства за одржавања телескопских стубова и антенске инсталације на мерним возилима које користи РАТЕЛ.

У оквиру ове позиције предвиђено је и редовно одржавања антенских стубова, антенских система и остале инфраструктурне опреме на локацијама контролно-мерних центара, даљински управљаних контролно-мерних станица, РФ сензора и сензора за мерење нејонизујућег зрачења.

Позиција Одржавање софтвера обухвата одржавање критичних сегмената информационих система РАТЕЛ-а. Набавка предвиђа одржавање система за мониторинг и заштиту маил и информационог система од претњи у области интернета. Такође се предвиђа и одржавање система за складиштење података као круцијалног дела информационог система на којима се похрањују сви подаци неопходни за рад РАТЕЛ-а.

У оквиру ове позиције планирана су и средства за одржавање интернет презентације РАТЕЛ-а и система за пријаву инцидената, као и одржавање рачунара којима је истекао рок гаранције, кроз пренос обавеза по већ закљученим уговорима.

Одржавање свих постојећих софтвера изискује значајне трошкове који су неопходни ради несметаног рада РАТЕЛ-а, јер набављени софтвери омогућавају администрацију серверске инфраструктуре као и заштиту радних станица од вируса и заштиту података у случају отуђења уређаја.

Средства на позицији трошкова услуга одржавања возила су планирана за потребе одржавања возног парка РАТЕЛ-а, нарочито возила контролно-мерних центара. Планирана су и средства за реализацију обавеза по уговорима за одржавање, технички преглед и прање службених возила. Нова набавка у 2024. години реализоваће се за одржавање теренских возила у гарантном року ради омогућавања њиховог безбедног и редовног коришћења. Поред набавке одржавања возила у гарантном року, предвиђени су и трошкови одржавања возила ван гарантног рока, који су планирани на основу старости и експлоатације возног парка (већином су то возила која су старија од десет година), као и значајно повећаног обима

активности које захтевају употребу службених возила у теренском раду. Трошкови услуга одржавања возила предвиђени су за одржавање службених возила ради безбедне и редовне употребе службених возила.

На позицији Остали трошкови одржавања предвиђен је пренос средстава за набавку услуге одржавања система за складиштење података, Система за пренос података између КМЦ-ова и мерних станица РАТЕЛ-а као и реинсталације постојећег система, пребацивања података са старог на нови систем, интеграцију QRadar-а са уређајима у мрежи, са одржавањем и унапређењем.

Табела 14. Трошкови закупнина

Трошкови закупнина	План 2023.	Процена реализације 2023.	План 2024.	Коеф. План 24 / План 23	Коеф. 2024/23
Трошкови закупа пословног простора, објеката и земљишта	114.079.606	112.000.000	120.433.632	1,06	1,08
Трошкови закупа постројења, опреме и оптичких влакана	20.688.876	16.761.618	18.116.400	0,88	1,08
Укупно:	134.768.482	128.761.618	138.550.032	1,03	1,08

На позицији **Трошкови закупнина** планиран је износ од **138.550.032** динара. У структури ових трошкова највеће учешће, имају средства по основу уговора о закупу са ЈП „Пошта Србије“ за закуп објекта у Палмотићевој улици у којем се налази седиште РАТЕЛ-а. У оквиру ове позиције планирана су и средства за услугу закупа простора за складиштење архивског материјала јер РАТЕЛ има законску обавезу чувања архивске грађе.

У саставу РАТЕЛ-а се налазе и КМЦ Београд у Добановцима и КМЦ Ниш, који су према одлуци Министарства за капиталне инвестиције од 27.12.2005. године под бројем 40405-71/2005-01, уступљени РАТЕЛ-у на коришћење и управљање. Зграде комплекса КМЦ у Добановцима користе се по основу Уговора бр. 03-3491-144/12-7 од 02.11.2012. године који је закључен са Републичком дирекцијом за имовину Републике Србије, а на основу Закључка Владе Републике Србије (05 Број: 464-4377/2011). Уговором је дефинисано да се за корисника на непокретностима у својини Републике Србије одреди РАТЕЛ.

Зграда комплекса КМЦ Ниш – брдо „Камаре“, користи се по основу Уговора бр. 03-405-2/11-18 од 29.10.2013. године који је закључен са Републичком дирекцијом за имовину Републике Србије, а којим је РАТЕЛ-у пренето право коришћења на непокретностима у државној својини уз накнаду. У оквиру КМЦ Ниш је 2023. године оформљена издвојена канцеларија “Ужице” за коју је пословни простор закупљен по основу Уговора о давању у

закуп пословног простора, закљученог за Јавним предузећем “Пошта Србије”, заводни број уговора 1-06-4048-49/22-7 од 29.12.2022. године.

На трошковима закупа земљишта планирана су средства за закупнину по закљученим уговорима са физичким и правним лицима о закупу земљишта за локације на којима РАТЕЛ инсталира мерну опрему за потребе мониторинга радио-фреквенцијског спектра и сензора за мерење електро-магнетног поља, као и закупа нових локација.

За потребе рада система за мониторинг радио-фреквенцијског спектра, потребно је повезивање мерних тачака на информациони систем РАТЕЛ-а. Са техничког становишта то подразумева обезбеђивање линка (оптичког кабла или микро-таласне радио везе) за пренос података до сваке тачке у којој се налази мерна опрема. У том смислу потребна су средства за закуп линкова.

Табела 15. Трошкови рекламе и пропаганде

Трошкови рекламе и пропаганде	План 2023.	Процена реализације 2023.	План 2024.	Коеф. План 24 / План 24	Коеф. 2024/23
Трошкови услуге оглашавања	8.996.484	7.635.442	14.081.280	1,57	1,84
Укупно:	8.996.484	7.635.442	14.081.280	1,57	1,84

Средства на позицији **трошкова рекламе и пропаганде** у штампаним медијима предвиђена су у износу од **14.081.280** динара и служе за објављивање тендера, конкурса за издавање дозвола за емитовање телевизијског и радио програма, информисање о правима корисника и мерењу квалитета услуга електронских комуникација, обавештавања јавности о променама у нумерацији и увођењу преносивости бројева.

Трошкови услуга оглашавања у оквиру ове позиције су неопходни како би РАТЕЛ користио услуге оглашавања на које је обавезан и које прописује Закон у случају издавања дозвола, објављивања јавних позива за доделу појединачних дозвола за коришћење радио фреквенција у поступку јавног надметања, као и за едукацију и заштиту корисника, путем средстава јавног информисања, као и кроз промотивне активности и кампање на друштвеним мрежама, а у циљу едукације и информисања јавности у области електронских комуникација и поштанских услуга. Поред тога, набавка је потребна ради остваривања задатака који произилазе из Закона о информационој безбедности, а односе се на едукацију, подизање свести јавности и превентивно информисање о информационој безбедности. Закон је увео новине од значаја за кориснике, тако да ће бити потребе информисати крајње кориснике о изменама процедура у вези њихових права и обавеза. Услуге медијске архиве са мониторингом медија омогућују праћење новитета у области електронских комуникација, као и да се на време уочи и одговори на медијске текстове и прилоге у којима се РАТЕЛ помиње.

Табела 16. Трошкови осталих услуга

Трошкови осталих услуга	План 2023.	Процена реализације 2023.	План 2024.	Коеф. План 24 / План 23	Коеф. 2024/23
Трошкови комуналних услуга	1.398.000	1.231.927	1.596.000	1,14	1,30
Трошкови осталих услуга	17.890.786	15.236.645	20.000.188	1,12	1,31
Укупно:	19.288.786	16.468.573	21.596.188	1,12	1,31

Трошкови осталих услуга у износу од **21.596.188** динара се односе на трошкове комуналних и осталих услуга за локације Палмотићева, КМЦ Београд и КМЦ Ниш предвиђених Планом јавних набавки за 2024. годину као и преносом обавеза по закљученим уговорима.

Трошкови комуналних услуга обухватају трошкове набавке и допремање воде за санитарну употребу у објекту КМЦ Ниш, обавезе према пружаоцима комуналних услуга и трошкове услуге дератизације и дезинсекције.

Набавка и допремање воде за санитарну употребу у објекту КМЦ Ниш неопходна је јер се КМЦ Ниш налази на брду у руралном подручју и снабдева се водом из зиданог резервоара који се пуни атмосферским водама који током летњих и јесењих месеци пресуши и неопходно је да се ауто-цистернама допрема вода у резервоар, а како би се омогућила потребна количина воде за техничку употребу и противпожарну заштиту објеката КМЦ Ниш у складу са прописима о заштити од пожара.

На позицији **трошкова осталих услуга** планирана су средства за инсталацију, одржавање и сервис штампача на локацијама РАТЕЛ-а као и сав потрошни материјал, осим папира, за рад штампача.

Такође, на овој позицији планирана су и средства за трошкове штампарија приликом израда публикација, образаца, потрошног материјала офсет или дигиталном штампом.

Планирана су средства за контролу и испитивање мрежа оператора за потребе контроле телекомуникационих услуга. Набавка је неопходна због контроле квалитета, *benchmarking-a* и законитости пружања сервиса различитих телекомуникационих оператора и пружања услуге дистрибуције медијских садржаја. Вредност је процењена на основу плана контроле и цена на тржишту. РАТЕЛ на основу Закона има овлашћења да врши мерења и испитивања рада електронских комуникационих мрежа и услуга и да обавештава кориснике о понуђеном квалитету услуга. Трошкови су процењени на основу плана контроле и цена на тржишту. На основу члана 161. Закона РАТЕЛ је овлашћен да обавља стручни надзор над применом овог закона и прописа донетих на основу њега, и између осталог, да врши мерења и испитивања рада електронских комуникационих мрежа и услуга, као и да сходно члану 135. Закона обавести кориснике о понуђеном квалитету услуга.

Набавка Електронских сертификата је неопходна из разлога што РАТЕЛ на интернету мора да обезбедити сигурну и поуздану комуникацију потписану машинским или личним сертификатом. На тај начин повећава се безбедност интернет сајта, екстерних и интерних размена података и комуникација.

Набавка услуге сателитског праћења службених возила омогућава ефикасност, економичност и безбедност употребе службених возила.

Трошкови ангажовања лица за безбедност и здравље на раду су неопходни ради поштовања одредби Закона о заштити од пожара и Закона о безбедности и здрављу на раду, као и предузимања одговарајућих мера заштите.

На овој позицији такође је планирана и услуга инсталације и деинсталације телекомуникационе опреме коју је РАТЕЛ у претходном периоду инсталирао широм територије Републике Србије. Како би систем за мониторинг радио-фреквенцијског спектра био у потпуности ефикасан неопходно је телекомуникациону опрему сервисирати уколико дође до квара или извршити замену новом опремом.

Табела 17. Трошкови амортизације

Трошкови амортизације и резервисања	План 2023.	Процена реализације 2023.	План 2024.	Коеф. План 24 / План 23	Коеф. 2024/23
Трошкови амортизације	230.000.000	225.000.000	260.000.000	1,13	1,16
Укупно:	230.000.000	225.000.000	260.000.000	1,13	1,16

Трошкови амортизације процењени су на основу века трајања основних средстава која су евидентирана у пословним књигама РАТЕЛ-а, као и средстава која ће бити набављена у складу са Планом јавних набавки у наредном периоду.

Табела 18. Трошкови непроизводних услуга

Трошкови непроизводних услуга	План 2023.	Процена реализације 2023.	План 2024.	Коеф. План 24 / План 23	Коеф. 2024/23
Трошкови здравствених услуга	4.500.000	3.642.500	6.000.000	1,33	1,65
Трошкови адвокатских услуга	3.360.000	2.349.200	5.720.000	1,70	2,43
Трошкови рачуноводства и ревизије	39.313.600	34.753.200	56.186.400	1,43	1,62
Усавршавање и обуке запослених	17.646.000	12.602.860	21.760.000	1,23	1,73
Трошкови саветовања и других интелектуалних услуга правних лица	14.973.120	13.895.464	21.984.000	1,47	1,58

Трошкови других непроизводних услуга	55.643.716	52.436.047	61.414.800	1,10	1,17
*Мерење, анализа и објављивање параметара квалитета мрежа оператора	18.960.000	15.540.000	17.400.000	0,92	1,12
*Ангажовање консултаната за спровођење аукције спектра	30.240.000	/	32.400.000	1,07	/
Укупно:	184.636.436	135.219.271	222.865.200	1,21	1,65

Трошкови непроизводних услуга представљају значајну ставку у Финансијском плану за 2024. годину и планирани су у износу од **222.865.200** динара. Значајан део ових трошкова односи се на обавезе по закљученим уговорима које ће доспети у 2024. години и њихов допринос у највећој мери утиче на повећање укупне масе трошкова предвиђених планом за 2024. годину у односу на планирана средства за 2023. годину, као и нових набавки које РАТЕЛ планира да покрене у 2024. години чија се маса предвиђа у већем обиму у односу на 2023. годину због пораста индекса потрошачких цена и стопе инфлације.

Трошкови здравствених услуга односе се на редовне систематске прегледе запослених у циљу заштите здравља запослених, у складу са прописима о безбедности и заштити на раду. Мања реализација у 2023. години у односу на план односи се на мању уговорену вредност ове услуге у односу на планирану, као и то да нису сви запослени искористили могућност систематског прегледа.

Трошкови правног заступања (правне услуге) намењени су ради предузимања процесних и других правних радњи у судским поступцима који су у току и судским и другим поступцима који могу да настану у вези са обављањем делатности РАТЕЛ-а. У питању су углавном судски спорови са операторима покренути против донетих одлука и решења из надлежности РАТЕЛ-а. С обзиром на све интензивнију активност на тржишту електронских комуникација и поштанских услуга, као и значајнију улогу РАТЕЛ-а у регулацији овог тржишта, очекује се да ће и следеће године бити поднет одређен број тужби на решења РАТЕЛ-а, с обзиром да су решења РАТЕЛ-а коначна у првом степену и против истих се може покренути управни спор.

Трошкови услуга чишћења подразумевају услугу чишћења, као и средства за чишћење и одржавање хигијене службених просторија РАТЕЛ-а, у циљу стварања основних хигијенских услова за рад запослених и ради остваривања законских мера заштите.

На позицији **Трошкови рачуноводства и ревизије** планирани су трошкови за израчунавање стопе WACC (*Weighted Average Cost of Capital*) јер РАТЕЛ има законску обавезу да ангажује независног ревизора за ревизију регулаторних извештаја оператора са значајном тржишном снагом, сходно одредбама Закона. РАТЕЛ ангажује независног

ревизора ради годишње провере усклађености трошковног рачуноводства оператора са значајном тржишном снагом са прописаним начином примене трошковног рачуноводства. На овој позицији планирана су и средства за **услуге ревизије редовних финансијских извештаја** у складу са чланом 30. став 2. Закона, према коме годишњи финансијски извештај РАТЕЛ-а подлеже ревизији од стране независног овлашћеног ревизора.

Ова позиција садржи и трошкове за набавку услуге **ревизије регулаторних извештаја оператора за значајном тржишном снагом**, а на основу члана 76. Закона и члана 49. Правилника о примени трошковног принципа, одвојених рачуна и извештавању од стране оператора са значајном тржишном снагом у области електронских комуникација („Службени гласник РС“, бр. 52/11 и 53/21). На позицији трошкова рачуноводства и ревизије налазе се и трошкови консултантских услуга у области финансија.

Такође, на овој позицији опредељена су средства за **израду студија и методологија** и обухватају израду студија из области електронских комуникација, поштанских услуга и информационих технологија, затим индикатора о употреби информационих технологија у Србији - за потребе праћења тржишта електронских комуникација као и индикатора за индекс дигиталног друштва (DESI) ради испитивања тржишта и привреде као и анкетирање и статистички подаци, затим трошкови ажурирања постојећег LRIC (*Long-Run Incremental Cost*) трошковног модела за нове регулисане услуге које су уведене на тржиште како би се прикупили нови подаци за обрачун цена по LRIC трошковном моделу.

Такође су планирана средства за набавку тестирања интегритета информационих система у циљу провере безбедности интернет сајтова и чување угледа РАТЕЛ-а и националног ЦЕРТ-а. Тестирање интегритета информационих система подразумева процену сигурности и проналажење евентуалних слабости на интернет странама РАТЕЛ-а, Националног ЦЕРТ-а, као и целој мрежној инфраструктури. Идентификовање потенцијалних рањивости путем овакве анализе омогућава адекватну примену техника побољшања информационе безбедности чиме се спречава неауторизовани приступ ИКТ систему који може довести до нарушавања поверења оператора, угледа РАТЕЛ-а, привлачења негативне пажње медија, финансијских губитака и многих других.

Планирана су средства за **Проверу веродостојности регулаторних извештаја јавног поштанског оператора**. На основу члана 37. Правилника о начину вођења одвојеног рачуноводства и провере веродостојности регулаторних извештаја јавног поштанског оператора ("Службени гласник РС", број 126/20) РАТЕЛ може да ангажује независног ревизора или консултанта ради провере веродостојности регулаторних извештаја ЈПО. Анализа предвиђена Стратегијом развоја поштанских услуга у РС за период 2021-2025. године ("Службени гласник РС", број 68/21). Такође, планирана је и набавка „Израда студије о прорачуну стопе WACC-а за 2023. годину за јавног поштанског оператора“.

У току 2024. године планира су средства за нови трогодишњи циклус **Независног мерење времена преноса нерегистрованих писмоносних пошиљака у унутрашњем поштанском саобраћају**. Наведено мерење се спроводи ангажовањем независне

организације у складу чланом 20. Правилника о параметрима квалитета за обављање поштанских услуга („Службени гласник РС“, број 114/20). Контрола параметара квалитета у обављању универзалне поштанске услуге предвиђена је Стратегијом развоја поштанских услуга у РС за период 2021-2025. године (“Службени гласник РС”, број 68/21). Носилац ове активности је РАТЕЛ.

У току 2024. године планирана је реализација друге и треће фазе студије **„Студија о одрживости универзалне поштанске услуге и дефинисање њене улоге у складу са променљивим потребама корисника“** - Стратегија развоја поштанских услуга у Републици Србији за период 2021-2025. године је идентификовала ову активност као једну од кључних и за носиоца одредила РАТЕЛ. Узимајући у обзир идентификован пад обима услуга које су део опсега универзалне услуге, повећање јединичних трошкова обављања, а са друге стране да треба обезбедити приступачне цене и прописани квалитет на целокупној територији Републике Србије, питање одрживости концепта добија на значају. Резултати ове студије ће се користити за разматрање евентуалних измена Закона о поштанским услуга и подзаконских аката.

На позицији **стручног усавршавања запослених** планирана су средства за обуке у области информационих технологија и информационе безбедности због константног усавршавања запослених у Служби за информациону безбедност и технологије и запослених који се баве контролом квалитета мрежних сервиса, затим обуке из области телекомуникација, обуке из области регулаторних послова из надлежности РАТЕЛ-а. Такође, планирана су средства за организацију курсева страних језика ради стручног оспособљавања запослених. Планирана су средства за учешће запослених на семинарима, обукама и стручном усавршавању у земљи и иностранству и стручним саветовањима из области рада РАТЕЛ-а. Нижа реализација у односу на планиране вредности произилази из уштеда које су остварене приликом закључивања уговора по ценама, које су ниже од планираних.

Трошкови саветовања и других интелектуалних услуга правних лица односе се на услуге трошкове саветовања у области превођења као и саветовања у области јавних набавки и ревизије спроведених поступака јавних набавки.

За трошкове саветовања у области превођења предвиђена су средства за потребе превођења докумената страних држава, односно регулатора и међународних организација са којима РАТЕЛ сарађује, превођења прописа Европске уније из области електронских комуникација, поштанских услуга и информационе безбедности у процесу придруживања Србије ЕУ, као и превода релевантних докумената и материјала које доноси или припрема РАТЕЛ.

Трошкови других непроизводних услуга обухватају:

Трошкове физичко-техничког обезбеђења који се односе на физичко техничко обезбеђење објеката КМЦ Ниш и КМЦ Београд у Добановцима као и даљински управљаних контролно мерних станица.

Провера заузетости кабловске канализације - Због повећаног броја предмета у склопу активности РАТЕЛ-а на решавању међуоператорских спорова из области локалног приступа елементима мреже који се пружа на фиксној локацији, као и контроли ажурирања Базе података о капацитетима који могу бити предмет заједничког коришћења, неопходно је у окнима проверавати стање мреже, степен заузетости и статус слободних капацитета. То није могуће без силажења у кабловска окна, провере и израде техничке документације затеченог стања.

Провера заузетости стубова мобилне телефоније - Због потенцијалне појаве међуоператорских спорова из области приступа елементима мреже мобилне телефоније, као и контроли ажурирања Базе података о капацитетима који могу бити предмет заједничког коришћења, неопходно је на локацијама проверити статус слободног простора за монтажу опреме других оператера. То није могуће без алпинистичког пењања на стубове и кровове, провере и израде техничке документације затеченог стања, а за то РАТЕЛ није оспособљен.

Трошкове накнада за хотелски смештај (у земљи и иностранству) и трошкови прибављања авио карата - односе се искључиво на накнаде за смештај запослених у хотелима и куповине авио карата за службена путовања запослених у РАТЕЛ-у.

На основу члана 9. Закона, РАТЕЛ је у обавези да сарађује са надлежним регулаторним и стручним телима суседних земаља, чланицама Европске уније и других држава, ради усаглашавања праксе примене прописа из области електронских комуникација и подстицања развоја преко граничних електронских комуникационих мрежа и услуга и да учествује у раду међународних организација у области електронских комуникација, у својству националног регулаторног тела. У вези са статусом кандидата за чланство у ЕУ и активностима у процесу европских интеграција, намеће се обавеза учествовања на већем броју организација и група на нивоу Европске уније, као што су: Тело европских регулатора за електронске комуникације (*Body of European Regulators for Electronic Communications – BEREC*), Група независних регулатора (*Independent Regulators Group – IRG*), Група за политике управљања спектром (*Radio Spectrum Policy Group – RSPG*), Асоцијација за усаглашеност са Директивом о радио-опреми (*Radio Equipment Directive– Compliance Association - REDCA*), Европска регулаторна група за поштанске услуге (*European Regulatory Group for Postal Services – ERGP*).

Република Србија је Законом о информационој безбедности дефинисала мере заштите од безбедносних ризика у информационо-комуникационим системима и предвидела да се оформи Национални центар за превенцију безбедносних ризика у ИКТ системима (Национални ЦЕПТ), који ће обављати послове координације превенције и заштите од

безбедносних ризика у ИКТ системима у Републици Србији на националном нивоу, а РАТЕЛ је одређен да обавља послове Националног ЦЕРТ-а. Задатак Националног ЦЕРТ-а је да сарађује са другим националним ЦЕРТ организацијама у свету кроз прикупљање и размену информације о ризицима, као и догађајима који угрожавају безбедност ИКТ система и у вези с тим обавештава, упозорава и саветује субјекте у земљи. Током 2024. године планирано је да РАТЕЛ настави да активно учествује у раду међународних организација у области информационе безбедности, као и мрежама ЦЕРТ-ова.

На овој позицији налази се и **Услуга анкетирања и испитивања јавног миљења** која је неопходна за планирање будућих активности везаних за едукацију јавности и припрему промотивних кампања у оквиру области за које је РАТЕЛ надлежан.

Трошкове штампања и дизајна - односе се на услуге штампарије по уговору за услуге штампарије; израде прелома и припреме за штампу - ради израде штампаних материјала (коверте, меморандуми, обрасци, папир за дозволе, материјал за писање, извештаји и др.) и публикација које издаје РАТЕЛ; услуге дизајна и израде мултимедијалних садржаја - ради израде електронских материјала и мултимедијалних садржаја у циљу обавештавања и едукације јавности на теме у областима делокруга рада РАТЕЛ-а; помоћ у изради билтена и других информативних материјала РАТЕЛ-а – ангажовање екстерне помоћи због нових надлежности које је РАТЕЛ добио, као и очекиваних промена у регулаторном оквиру због чега ће се у наредном периоду повећати број информативних материјала. По истеку већ закључених уговора за услуге штампања и дизајна, покренуће се нове набавке за услуге штампарије, услуге дизајна за електронске и штампане материјале, израде прелома и припреме за штампу и помоћ у изради информативних материјала РАТЕЛ-а.

Остали трошкови непроизводних услуга односе се на:

- Пројекат Мерења, анализе и објављивања параметара квалитета мрежа оператора;
- Ангажовање консултаната за спровођење аукције спектра, односно јавног надметања за издавање појединачних дозвола за коришћење радио-фреквенција у радио-фреквенцијским опсезима планираним за 5G.

На основу Правилника о минималним условима за издавање појединачних дозвола за коришћење радио-фреквенција по спроведеном поступку јавног надметања у радио-фреквенцијским опсезима, као и резултата студије Избор оптималног аукцијског модела продаје фреквенцијских опсега за постојеће и нову 5G технологију, приступиће се избору консултаната за спровођење аукције. Консултант ће бити у обавези да припреми све потребне процедуре за спровођење аукције за дефинисани модел аукције, а што у основи обухвата: дефинисање правила извођења аукције на основу задате врсте аукције, припрему Инструкције за понуђаче о начину извођења аукције као и других прописаних докумената за извођење аукције, израду адекватног софтвера за извођење аукције, спровођење обуке за коришћење свих потребних софтвера за квалификоване понуђаче и за запослене, обезбеђивање адекватних просторија за извођење аукције уз испуњење

безбедносних услова опремање против прислушкивања, контрола приступа, видео и аудио надзор и снимање и чување свих записа), подршку у току спровођења аукције и подршку након доношења одлуке о избору најбољих понуда и понуђача у случају покретања судских поступака.

Табела 19. Трошкови репрезентације

Трошкови репрезентације	План 2023.	Процена реализације 2023.	План 2024.	Коеф. План 24 / План 23	Коеф. 2024/23
Трошкови робе употребљене за репрезентацију	3.960.000	3.834.681	5.940.000	1,50	1,55
Укупно:	3.960.000	3.834.681	5.940.000	1,50	1,55

Трошкови репрезентације у укупном износу од **5.940.000** динара односе се на издатке за репрезентацију који се појављују у односима са пословним партнерима приликом одржавања пословних састанака, на којима поред запослених у РАТЕЛ-у учествују представници државних органа, међународних организација и привредних субјеката, затим на издатке по основу угоститељских услуга, као и трошкови који се односе на поклањање производа пословним партнерима.

Табела 20. Трошкови премија осигурања

Трошкови премија осигурања	План 2023.	Процена реализације 2023.	План 2024.	Коеф. План 24 / План 23	Коеф. 2024/23
Трошкови премија осигурања по свим основама	10.170.134	9.516.972	10.489.200	1,03	1,10
Укупно:	10.170.134	9.516.972	10.489.200	1,03	1,10

Трошкови премија осигурања планирани су у износу од **10.489.200**. Трошкови премија осигурања планирани су за потребе осигурања основних средстава, осигурања од одговорности према трећим лицима, осигурање запослених, путног осигурања и регистрације службених возила. На позицији **осигурање возила** планирана су средства за потребе осигурања службених возила РАТЕЛ-а од ауто-одговорности и каско осигурање моторних возила које подразумева обавезно осигурање возила у саобраћају, као и осигурање од последица крађе возила и осигурање од последица штете настале на возилима.

Набавка **осигурања од аутоодговорности и каско осигурања моторних возила** је неопходна ради испуњења законских обавеза и ради умањења материјалних штета које могу да настану на службеним возилима. Процењена вредност набавке је утврђена према

понудама примљеним у поступцима набавки у претходном периоду. **Осигурање опреме** је неопходно ради умањења материјалних штета које могу да настану на опреми у случају крађе, пожара, удара грома, поплаве и слично. Набавка **осигурања објеката** је неопходна ради умањења материјалних штета које могу да настану на објектима РАТЕЛ-а у случају пожара, удара грома, поплаве и слично.

Осигурање од одговорности из делатности оцењивања усаглашености РиТТ опреме је неопходно из разлога што, у складу са тачком 6. Прилога 5. Правилника о РиТТ опреми, РАТЕЛ као именовано тело за оцењивање усаглашености РиТТ опреме мора да буде осигуран од одговорности за штету за послове које обавља као именовано тело.

Набавка **осигурања запослених** је неопходна ради побољшања личне сигурности запослених, а поготово када се узме у обзир да доста запослених обавља теренске послове док је **путно осигурање** неопходно ради смањења евентуалних трошкова и штете за које би РАТЕЛ могао да буде одговоран ако се запосленима деси повреда или други здравствени проблем на службеном путовању.

Табела 21. Трошкови чланарина

Трошкови чланарина	План 2023.	Процена реализације 2023.	План 2024.	Коеф. План 24 / План 23	Коеф. 2024/23
Чланарине у међународним организацијама	6.500.000	5.870.059	6.552.375	1,01	1,12
Чланарине у домаћим организацијама	700.000	633.612	680.000	0,97	1,07
Укупно:	7.200.000	6.503.670	7.232.375	1,00	1,11

Трошкови за чланарине у међународним и домаћим организацијама су планирани на нивоу процењених утрошака за ове намене за 2023. годину, у износу од **7.232.375** динара и односе се на чланарине како у домаћим (NALED, CPPC, Инжењерска комора) тако и у међународним организацијама (BEREC, IRG, ETSI, REDCA, FIRST, Trusted Introducer).

На трошковима платног промета одређен је износ од **2.300.000** динара.

Табела 22. Остали нематеријални трошкови

Остали нематеријални трошкови	План 2023.	Процена реализације 2023.	План 2024.	Коеф. План 24 / План 23	Коеф. 2024/23
Трошкови такси и вештачења	6.350.000	5.059.102	6.045.840	0,95	1,20
Трошкови претплате на часописе и стручне публикације	5.508.192	4.426.480	6.972.000	1,27	1,58
Остали нематеријални трошкови	7.080.000	6.532.421	11.508.000	1,63	1,76
Укупно:	18.938.192	16.018.003	24.525.840	1,30	1,53

На позицији **Остали нематеријални трошкови** планиран је износ **24.525.840** динара који се односе на трошкове такси и вештачења, трошкове претплате на часописе и стручне публикације и остале нематеријалне трошкове.

Трошкови такси и вештачења односе се на административне и судске таксе као и на трошкове приликом утврђивања или додатног појашњења одређених чињеница у поступцима пред судовима, који су у току, или у другим поступцима, а који могу да настану у вези са обављањем делатности РАТЕЛ-а, давањем независног и стручног мишљења од стране вештака, ради разјашњења околности о којима суд или други орган нема довољно стручних знања.

Трошкови претплате на часописе и стране публикације неопходни су ради праћења прописа и усвајања најбоље праксе у области електронских комуникација, поштанских услуга и информационе безбедности.

Остале нематеријалне трошкове чине:

Трошкови услуге наплате путарине путем ТАГ уређаја који су неопходни ради ефикаснијег обављања теренских активности РАТЕЛ-а и коришћења службених возила. Набавка **индустријске соли** неопходна је ради безбедне проходности приступног дела објеката контролно-мерних центара у случају настанка поледице и леда.

Трошкови услуге организовања конференција и других догађаја односи се на организације међународних конференција која се одржавају у Београду, а чији је РАТЕЛ домаћин, као и других скупова у којима учествују представници шире заједнице.

Табела 23. Финансијски расходи

Финансијски расходи	План 2023.	Процена реализације 2023.	План 2024.	Коеф. План 24 / План 23	Коеф. 2024/23
Расходи затезних камата	150.000	102.212	150.000	1,00	1,47
Негативне курсне разлике	300.000	262.388	300.000	1,00	1,14
Укупно:	450.000	364.600	450.000	1,00	1,23

Табела 24. Остали расходи

Остали расходи	План 2023.	Процена реализације 2023.	План 2024.	Коеф. План 24 / План 23	Коеф. 2024/23
Учешће у финансирању особа са инвалидитетом	3.000.000	2.840.146	3.000.000	1,00	1,06
Остали непоменути расходи	2.000.000	302.835	500.000	0,25	1,65
Укупно:	5.000.000	3.142.981	3.500.000	0,70	1,11

На позицији **остали расходи** планирана су средства у износу од **3.500.000** динара.

За издатке за хуманитарне намене према законској обавези планиран је износ од 3.000.000 динара. Ступањем на снагу Правилника о начину праћења извршавања обавезе запошљавања особа са инвалидитетом и начину доказивања извршавања те обавезе („Службени гласник РС“, број 101/16), а у складу са Законом о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 32/13 и 14/22 – др. закон), настала је обавеза плаћања дотација по предметном закону по основу учешћа у финансирању зарада особа са инвалидитетом. Примена наведеног закона и Правилника захтева планирање неопходних средстава за ову намену, која се утврђују у складу са бројем запослених у РАТЕЛ-у и објављеним подацима о просечној заради у Републици Србији.

6. НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА, НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА

Табела 25.

Назив	Износ
012	173.904.000
Демографски растер становништва Републике Србије након пописа 2022. за одговарајуће резолуције дигиталних карти терена	2.400.000
Систем за консолидацију информација о претњама и ризицима у области информационе безбедности	4.800.000
Интеграција ДМС система са екстерним сервисима	5.040.000
Софтвер за управљање људским ресурсима	480.000
Eset endpoint антивирус	660.000
MS office 365 лиценце	3.840.000
Redhat linux	1.800.000
Компјутерски софтвер prtг	360.000
Лиценце за ESET Mail Security for Microsoft Exchange Server	2.880.000
Лиценце за Microsoft Exchange са припадајућим сертификатом	1.680.000
Продужење подршке софтвера Open Text	4.320.000
Продужење подршке софтвера EMC и vmware: EMC networker, vmware	1.836.000
Унапређење софтвера за прикупљање и презентацију резултата мерења електромагнетског поља Портала "ratel emf" - EMF Drive test	2.880.000
Развој апликације и веб портала за мерење протока интернет података и параметара квалитета интернет приступа RATEL Net Test	13.824.000
Оптимизација и унапређење предикционих модела за опсеге мобилне телефоније за софтвер АТДИ	23.880.000
Продужење подршке за Cyber Range платформу	36.000.000
Израда система за управљање документима	27.600.000
Израда и одржавање Интернет презентације www.ratel.rs	3.624.000
Израда софтверског решења за евиденцију радио станица	24.000.000
Израда софтверског решења за интерни регистар	12.000.000
022 и 023	340.666.907
Компактне даљински управљане мерне станице са инсталацијом у урбаним срединама - зона одговорности КМЦ Ниш	62.430.634
Компактне даљински управљане мерне станице са инсталацијом у урбаним срединама - зона одговорности КМЦ Београд	64.362.240
"Realtime" анализатори спектра	7.680.000
Портабл HF/VHF/UHF/ SHF пријемник са сетом антена (7 GHz)	6.548.792
Проточни мерачи снаге	1.399.721
Опрема за тестирање карактеристика антенских система	1.728.000

Мерни прибор и помоћна опрема	3.120.000
Антенски системи	2.160.000
Сензори за мерење електромагнетног поља	6.177.600
Монтажна гаража	3.600.000
Унапређење система за мониторинг РФ спектра - зона одговорности КМЦ Ниш	38.664.000
Унапређење система за мониторинг РФ спектра - зона одговорности КМЦ Београд	76.691.520
Унапређење функционалности анализатора TV сигнала	624.000
Мобилни телефони, таблети и друга помоћна опрема	1.140.000
Корисничка терминална и помоћна опрема	480.000
Набавка аудио/видео опреме	798.000
Контролно-мерно возило, са додатном опремом за приказ резултата мерења - за рад у зони одговорности КМЦ Ниш	23.400.000
Унапређење инструмената за мерење електромагнетског поља	2.952.000
Фреквенцијски селективни инструмент за мерење електромагнетског поља са помоћном опремом	8.870.400
Рачунари	5.640.000
Сервери	4.200.000
Уређај за заштиту имејл саобраћаја	3.144.000
Возила	13.200.000
Проширење Nemo 5G опреме за мерење параметара квалитета сервиса мобилне телефоније	1.656.000
026 - Опрема у припреми	248.100.000
Техничка контрола пројектне документације за изградњу новог комплекса КМЦ Београд	3.996.000
Делови система за рану дојаву грмљавине и система за мониторинг ФМ спектра	3.000.000
Делови за напајање	3.000.000
Пројектовање новог комплекса КМЦ Београд	30.000.000
Пројектовање антенских стубова за нови комплекс КМЦ Београд	3.900.000
Техничка контрола пројектне документације за изградњу антенских стубова у новом комплексу КМЦ Београд	204.000
Изградња новог објекта КМЦ Београд	12.000.000
Изградња антенских стубова за КМЦ Београд	46.800.000
Изградња ДУКМС за мониторинг РФ спектра, са израдом пројекта	82.800.000
Изградња недостајуће инфраструктуре за прикључење ДУКМС на дистрибутивни систем електричне енергије	50.400.000
Техничка контрола пројектне документације и стручни надзор над изградњом објекта РАТЕЛ-а	2.400.000

Стручни надзор над изградњом антенских стубова у комплексу КМЦ Београд	2.400.000
Стручни надзор над изградњом новог комплекса КМЦ Београд	6.000.000
Технички преглед објеката за прибављање употребних дозвола	1.200.000
Укупно:	762.670.907

Систем за консолидацију информација о претњама и ризицима у области информационе безбедности се развија ради пружања раних упозорења операторима ИКТ система, а све у циљу смањења вероватноће успешних сајбер напада у Републици Србији.

Интеграција ДМС система са екстерним сервисима омогућава унапређење основних функционалности система за управљање документима ради повезивање и размену података са екстерним системима. Потпуно усаглашавање са законским регулативама у области електронског архивирања и електронске писарнице предвиђено је **Израдом система за управљање документима**.

Продужење подршке за Cyber Range платформу је неопходно ради континуиране едукације и унапређења практичних вештина из области информационе безбедности.

Израдом Софтвера за управљање људским ресурсима омогућиће се унапређење пословања стручних служби и интеграција информација ради успешнијег и ефикаснијег коришћења ресурса у РАТЕЛ-у.

Демографски растер становништва Републике Србије након пописа 2022. за одговарајуће резолуције дигиталних карти терена - Ради прорачуна предикције покривања оператора сигналом мобилне телефоније и других анализа са ГИС алатима, купљена је нова базу података у складу са последњим пописом становништва. Демографски растер треба да буде у формату који омогућава рад са софтверским пакетима.

У оквиру развоја система за управљање документима предвиђено је повећање броја лиценци које имају могућност скенирање докумената (*Captiva Scanplus Module Standard*), лиценце за обраду PDF докумената (*Adobe Acrobat Pro*) као и развој *Microsoft Endpoint Configuration Manager*.

У складу са повећањем захтева за новим сервисима планиране су набавке инфраструктурних софтвера и апликативних софтвера (*EMC*) и (*RedHat*), лиценце за антивирусну заштиту (*Eset Endpoint*), *Office 365*, као и додатне лиценце у циљу унапређења имејл система, лиценце за *Microsoft Exchange* са припадајућим сертификатом и лиценце за *ESET Mail Security for Microsoft Exchange Server*, као и *PRTG Software* за мониторинг и заштиту маил саобраћаја.

Израда и одржавање Интернет презентације www.ratel.rs омогућиће да се изврши модернизација и оптимизација сајта РАТЕЛ-а и имплементирају функционисања које су дате препорукама за веб презентације државних институција.

У циљу оптимизације и унапређења рада у области електронских комуникација, **Израда софтверског решења за евиденцију радио станица** омогућиће имплементацију подзаконског акта који је потребно донети у складу са Законом о електронским комуникацијама.

Израда софтверског решења за интерни регистар извршиће замену постојеће апликације које отежава даљу интеграцију свих компоненти информационог система РАТЕЛ-а. Планирано софтверског решење треба да омогући увођење нових оптимизованих и ефикаснијих процеса у обављању основних делатности.

Оптимизација и унапређење предикционих модела за опсеге мобилне телефоније за софтвер АТДИ - РАТЕЛ за потребе израде прорачуна покривања територије и становништва радио сигналом мобилне телефоније, користи софтвер АТДИ и те резултате јавно објављује. Како је РАТЕЛ набавио нову дигиталну карту терена и клатерску базу, а планира да набави и нови демографски растер у складу са пописом из 2022. године, неопходно је извршити оптимизацију предикционих модела у фреквенцијским опсезима од интереса 700/900/1800/2600/3500 МНz. Оптимизација предикционих модела је неопходна ради добијања прецизнијих прорачуна и провере услова из јавног надметања за коришћење радио-фреквенција.

У оквиру позиције **Компактне даљински управљане мерне станице (КДУС) за мониторинг РФ спектра** планиран је наставак пројекта изградње компактних даљински управљаних мерних станица (КДУС) у градовима и већим насељима чиме би се обезбедило прецизно лоцирање извора који се налазе у овим градовима или њиховом непосредном окружењу, као и контрола рада предајника који сигнале емитују са малом излазном снагом и раде на вишим фреквенцијама, а чије је присуство карактеристично пре свега за урбане средине.

У оквиру позиције **Унапређење система за мониторинг РФ спектра** се подразумева занављање постојећих мерних пријемника (набављених 2011. године) са новим моделима, као и додатних мерних пријемника са опцијом TDOA Lookback, чиме ће се повећати перформансе геолоцорања. Потребно је обезбедити, у склопу корективног одржавања, антене за замену неисправних, као и додатних лиценци за управљање софтвером за мониторинг за рад контролора и лиценци за информациони систем за прикупљање и обраду података са РФ мониторинг станица, у зони одговорности Ниш, као и унапређења постојећих анализатора ТВ сигнала са опцијама за мерење и анализу сигнала различитих дигиталних стандарда и видео формата.

Контролно-мерно возило, са додатном опремом за приказ резултата мерења - за рад у зони одговорности КМЦ Ниш подразумева набавку мобилне контролно-мерне станица инсталиране на теренском возилу, чиме се обезбеђује да оформљена Канцеларија Ужице може да обавља задатке мониторинга РФ спектра у тешко доступним зонама, ван асфалтних путева.

Антенски системи, мерни прибор и помоћна опрема - Потребно је имати мерни прибор и помоћну опрему у циљу формирања различитих конфигурација мерне опреме при истраживању сметњи и систематском претраживању спектра опремом у фиксним и мобилним контролно-мерним станицама за унапређење мерења као и за случај будућих оштећења на локацијама даљински управљаних станица које се налазе на планинама под екстремним радним условима (јак ветар, мраз, итд).

У оквиру позиције **Опрема за мерење нивоа електромагнетског поља** подразумева се наставак реализације пројекта изградње мреже сензора за мерење електромагнетског поља, у складу са Студијом изводљивости кроз набавку додатних резервних сензора у циљу одржавања и замене неисправних сензора и набавка фреквенцијски селективног уређаја за мерење вискофреквентних електромагнетских поља до 6GHz са опцијом за мерење 5G технологија, у надлежности Канцеларије Ужице, као и унапређење постојећих уређаја са опцијом за мерење 5G технологија.

Рачунари и рачунарска опрема - Набавка рачунара и рачунарске опреме неопходна је због проширења надлежности РАТЕЛ-а у области информационе безбедности (ЦЕРТ) као и због модернизације основних рачунарских средстава за рад. Употребом савремених апликација за пројектовање мреже захтевају се јачи рачунари и монитори већих димензија, као и додатни серверски ресурси.

Набавка **Мобилних телефона, таблета и друге помоћне опреме** неопходна је због потребе контроле квалитета и законитости пружања сервиса различитих телекомуникационих оператора и пружања услуге дистрибуције медијских садржаја.

У склопу набавке **Делови за даљински управљане контролно-мерне станице** предвиђени су најнеопходнији делови за антенске системе и помоћну опрему на локацијама даљински управљаних контролно-мерних станица, као и контролно-мерних возила, чиме се обезбеђује већа редувантност система у случају ванредних ситуација.

У склопу набавке **"Realtime" анализатор спектра** подразумева опремања додатне екипе за теренско истраживање сметњи у фреквенцијском опсегу до 8 GHz у зони надлежности Канцеларије Ужице, Службе за контролу.

Опрема за физичко-техничко обезбеђење у објектима РАТЕЛ-а - Набавка се односи на додатну опрему за физичко-техничко обезбеђење на локацијама, са услугом уградње опреме. Вредност набавке је процењена на основу важећег Уговора за ову врсту услуге на осталим локацијама РАТЕЛ-а.

Изградња ДУКМС за мониторинг РФ спектра, са израдом пројекта - У циљу унапређења система за мониторинг РФ спектра, потребно је изградити нове елементе интегралног система даљински управљаних контролно-мерних станица. За 2024. годину је планирана изградња локације Гудурички врх (Вршац) са недостајућом инфраструктуром за прикључење на електродистрибутивну мрежу, као и још једне локације у централном делу Војводине. Процењена вредност набавке је утврђена на основу већ уговорених радова за изградњу ове врсте објеката, посебно узимајући у обзир специфичне трошкове изградње.

Израда техничке документације и прибављање дозвола за изградњу новог комплекса Контролно-мерног центра „Београд“ са антенским стубовима и техничка контрола пројектне документације за изградњу новог Контролно-мерног центра „Београд“ - Набавке су неопходне ради изградње новог комплекса Контролно-мерног центра „Београд“. За изградњу новог комплекса Контролно-мерног центра „Београд“ потребно је израдити техничку документацију и прибавити дозволе и сагласности надлежних институција. Израда техничке документације обухвата израду комплетне пројектне документације за објекат (архитектонски пројекат и грађевински пројекат), израду техничке документације спољног уређења, инфраструктуре и озелењавања локације, као и израду техничке документације за два антенска стуба висине до 70 метара. Процењена вредност набавке је утврђена на основу података са тржишта о цени овакве врсте пројеката и на основу обима посла.

Изградња недостајуће инфраструктуре за прикључење даљински управљаних контролно мерних станица на дистрибутивни систем електричне енергије - Ради прикључења нових даљински управљаних контролно-мерних станица (ДУКМС Гудурички врх и ДУКМС у централном делу Војводине) на електроенергетско напајање потребно је изградити недостајуће електро-енергетске капацитете у складу са техничким условима надлежних електродистрибуција. То подразумева изградњу нових трафо-станица и постављање напојних каблова (ваздушни или подземни водови), постављање ЕД бројила и прикључење на напајање. Процењена вредност је утврђена на основу већ уговорених радова за изградњу ове врсте објеката, посебно узимајући у обзир специфичне трошкове изградње електроенергетских прикључака на поменути локацијама.

Како инвестиције у основна средства, односно набавка основних средстава представља категорију биланса стања, односно не признаје се као трошак у билансу успеха у целости, већ само у вредности годишње амортизације, неопходно је разлику између набавке вредности основних средстава и утврђене годишње амортизације узети у обзир приликом доношења одлуке о расподели вишка прихода над расходима оствареног у РАТЕЛ-у, након подношења финасијских извештаја за 2023. годину. Улагања у основна средства изнад годишње амортизације, као разлика између набавне вредности основних средстава и реализоване амортизације у 2023. години пренеће се на рачун 309- Остали основни капитал као део средстава која се признају за развој РАТЕЛ-а, у складу са одобреним Финансијским планом за 2023. годину и поднетим Финансијским извештајима за 2023. годину.

7. ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ИЗДВАЈАЊА СРЕДСТАВА РЕЗЕРВИ

У складу са чланом 28. Закона, Планом за 2024. годину предвиђено је издвајање одређених средстава на име резерви у висини 2% укупно планираних расхода које треба да омогуће покриће различитих издатака и сервисирање обавеза чији настанак неће бити инициран само активностима РАТЕЛ-а, у износу од **30.322.799** динара.

Издавања средстава на овој позицији је намењено покрићу које могу проистећи из донетих позитивно-правних прописа, као и за друге непредвиђене издатке.

Трошење средстава са ове позиције одвијаће се према посебним одлукама Савета и у складу са одлуком о њиховој намени, а средства ће се евидентирати на одговарајућим позицијама расхода, одлуком директора РАТЕЛ-а.

Уколико до реализације истих не дође или уколико се не искористи укупно предвиђени износ, разлика ће на крају 2023. године бити прикључена вишку прихода над расходима, који ће РАТЕЛ уплатити у буџет Републике Србије и Аутономне покрајине Војводине као и претходних година.

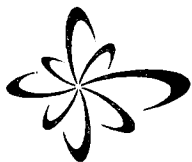
II ЗАКЉУЧАК

Финансијски план Регулаторног тела за електронске комуникације и поштанске услуге за 2024. годину може се окарактерисати као развојни, што је била значајна карактеристика и у претходним годинама рада. Одредбе закона који уређују електронске комуникације, поштанске услуге и информациону безбедност, подзаконских аката, стратегија, препорука Европске уније и других релевантних докумената, намећу обимне обавезе у циљу регулације сектора који су врло значајни за укупну привреду Републике Србије. За успешан развој наведених сектора, неопходан је стабилан, професионалан и ефикасан рад РАТЕЛ-а. То није могуће без адекватних људских ресурса, који знањем и потребним вештинама могу да одговоре на изазове који се јављају на веома динамичном тржишту телекомуникационих услуга, као и поштанских услуга и области информационе безбедности. То није могуће ни без адекватне опреме којом је могуће пратити технолошки развој наведених сектора, као ни без софтверске подршке, којом би се вршиле анализе и доносили одговарајући закључци и одлуке.

Закон, који је усклађен са регулаторним оквиром Европске уније из 2018. године, управо истиче значај регулаторног тела, које треба независно, стручно и транспарентно да доноси одговарајуће одлуке. Због тога овај план, између осталог, садржи и инвестиционе пројекте, у смислу набавке потребне опреме, софтвера, сарадње са другим институцијама и развој сопствених људских ресурса. Адекватно и добро образложено улагање у развој регулаторног тела доприноси развоју сектора на средњи и дужи рок, јер се на тај начин обезбеђује извесност у пословању, спречава се злоупотреба доминантног положаја неког од оператора, а са друге стране штити се интерес крајњег корисника. Позитивни резултати рада РАТЕЛ-а, после 18 година пословања, у овој области су веома запажени. Извештаје о раду, РАТЕЛ је достављао Народној скупштини Републике Србије, која их је сваке године редовно усвајала. Овај модел доприноси остварењу државних и националних интереса, од чега сви чиниоци имају користи – држава јер се привреда развија, привредна друштва јер им се нуде смањен ризик за пословање и ниже накнаде и коначно, крајњи корисник који добија могућност избора између више понуђача телекомуникационих и поштанских услуга. На тај начин се свакако утиче на развој конкурентности, пре свега у сектору електронских комуникација, што је један од основних циљева рада РАТЕЛ-а.

ПРЕДСЕДНИК САВЕТА
РЕПУБЛИКА СРБИЈА
РЕГУЛАТОРНО ТЕЛО ЗА ЕЛЕКТРОНСКЕ КОМУНИКАЦИЈЕ И ПОШТАНСКЕ УСЛУГЕ
Драган Ковачевић
БЕОГРАД

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
РАТЕЛ
РЕГУЛАТОРНО ТЕЛО ЗА
ЕЛЕКТРОНСКЕ КОМУНИКАЦИЈЕ
И ПОШТАНСКЕ УСЛУГЕ

III ПРИЛОЗИ

Табела бр. 1

Маса за зараде, број запослених и просечна зарада по месецима за 2023. годину - БРУТО 1 – Реализација 2023

ПЛАН 2023	УКУПНО			Старозапоселни			Новозапоселни			Пословодство			
	Број запослених	Маса (бруто) зарада	Просечна зарада	Број запослених	Маса (бруто) зарада	Просечна зарада	Број запослених	Маса (бруто) зарада	Просечна зарада	Број запослених	Ново запослени	Маса зарада	Просечна зарада
	а	б	ц=б/а	д=а-г-ј	е=б-х-к	ф=е/д	г	х	и=х/г	ј		к	и=к/ј
I	153	30.311.958	198.117	133	24.652.357	185.356	0	0	0	20	0	5.659.601	282.980
II	153	30.220.293	197.518	133	24.524.651	184.396	0	0	0	20	0	5.695.642	284.782
III	151	31.110.031	206.027	131	25.152.853	192.007	0	0	0	20	0	5.957.178	297.859
IV	150	30.124.054	200.827	130	24.419.710	187.844	0	0	0	20	0	5.704.344	285.217
V	150	31.137.137	207.581	130	25.284.170	194.494	0	0	0	20	0	5.852.967	292.648
VI	150	30.992.541	206.617	130	25.177.141	193.670	0	0	0	20	0	5.815.400	290.770
VII	150	30.660.293	204.402	130	24.851.111	191.162	0	0	0	20	0	5.809.182	290.459
VIII	150	31.045.278	206.969	130	25.004.351	192.341	0	0	0	20	0	6.040.927	302.046
IX	149	30.661.041	205.779	129	24.718.040	191.613	0	0	0	20	0	5.943.001	297.150
X	151	31.339.475	207.546	128	25.094.991	196.055	3	315.546	105.182	20	0	5.929.208	296.460
XI	152	31.536.030	207.474	127	24.769.527	195.036	5	836.674	167.335	20	0	5.929.829	296.491
XII	156	31.900.000	204.487	127	24.464.087	192.631	9	1.506.013	167.335	20	0	5.929.900	296.495
УКУПНО	1.815	371.038.131	2.453.344	1.558	298.112.989	2.296.603	17	2.658.233	439.852	240	0	70.267.179	3.513.359
ПРОСЕК	151,25	30.919.844	204.445	129,83	24.842.749	191.384	5,67	221.519	146.617	20,00	0	5.855.598	292.780

Старозапоселни у 2023. години су они запослени који су били у радном односу у предузећу у децембру 2022. године

У овој табели се налазе сви запослени, у складу са кадровском евиденцијом

У периоду јануар – децембар долази до незнатног одступања исплаћене просечне зараде у категорији пословодства на месечном нивоу у односу на планирану просечну зараду према плану за 2023. годину, због повећаног обима активности запослених услед доношења новог Закона о електронским комуникацијама и додатним активностима око израда подзаконских аката који су произишли из новог Закона. Запосленима у категорији пословодства исплаћене су стимулације и прековремени сати рада те из тог разлога долази до незнатног одступања.

Одступања произилазе и услед померања коефицијената код обрачуна минулог рада, повећаног обима приправности код одређеног броја запослених и прековременог рада, коришћења годишњег одмора и плаћеног одсуства са већим просеком приликом обрачуна зарада. Укупна маса зарада по свим категоријама исплаћена у 2023. години не премашује укупна средства предвиђена финансијским планом за 2023. годину.

Табела бр. 2

* Маса за зараде, број запослених и просечна зарада по месецима за 2024. годину * БРУТО 1													
ПЛАН	УКУПНО			Старозапослени			Новозапослени			Пословодство			
	Број запослених	Маса(бруто) зарада	Просечна зарада	Број запослених	Маса (бруто) зарада	Просечна зарада	Број запослених	Маса (бруто) зарада	Просечна зарада	Број запослених	Ново запослени	Маса зарада	Просечна зарада
2024	а	б	ц=б/а	д=а-г-ј	е=б-х-к	ф=е/д	г	х	и=х/г	ј		к	и=к/ј
I	156	35.733.672	229.062	136	29.483.670	216.792	0	0	0	20	0	6.250.002	312.500
II	156	35.733.672	229.062	136	29.483.670	216.792	0	0	0	20	0	6.250.002	312.500
III	156	35.733.672	229.062	136	29.483.670	216.792	0	0	0	20	0	6.250.002	312.500
IV	155	35.504.610	229.062	134	28.942.108	215.986	0	0	0	21	0	6.562.502	312.500
V	155	35.504.610	229.062	134	28.942.108	215.986	0	0	0	21	0	6.562.502	312.500
VI	155	35.504.610	229.062	134	28.942.108	215.986	0	0	0	21	0	6.562.502	312.500
VII	155	35.504.610	229.062	134	28.942.108	215.986	0	0	0	21	0	6.562.502	312.500
VIII	155	35.504.610	229.062	134	28.942.108	215.986	0	0	0	21	0	6.562.502	312.500
IX	155	35.504.610	229.062	134	28.942.108	215.986	0	0	0	21	0	6.562.502	312.500
X	155	35.504.610	229.062	134	28.942.108	215.986	0	0	0	21	0	6.562.502	312.500
XI	155	35.504.610	229.062	134	28.942.108	215.986	0	0	0	21	0	6.562.502	312.500
XII	160	36.649.920	229.062	134	29.061.668	216.878	5	1.025.750	205.150	21	0	6.562.502	312.500
УКУПНО	1.868	427.887.816	2.748.744	1.614	349.049.542	2.595.140	5	1.025.750	205.150	249	0	77.812.524	3.750.001
ПРОСЕК	155,67	35.657.318	229.062	134,50	29.087.462	216.262	5,00	1.025.750	205.150	20,75	0	6.484.377	312.500

Старозапослени у 2024. години су они запослени који су били у радном односу у предузећу у децембру 2023. године

Табела бр. 3

* Маса за зараде, број запослених и просечна зарада по месецима за 2024. годину * БРУТО 2													
ПЛАН	УКУПНО			Старозапослени			Новозапослени			Пословодство			
	Број запослених	Маса(бруто) зарада	Просечна зарада	Број запослених	Маса (бруто) зарада	Просечна зарада	Број запослених	Маса (бруто) зарада	Просечна зарада	Број запослених	Ново запослени	Маса зарада	Просечна зарада
2024	а	б	ц=б/а	д=а-г-ј	е=б-х-к	ф=е/д	г	х	и=х/г	ј		к	и=к/ј
I	156	41.147.323	263.765	136	33.950.446	249.636	0	0	0	20	0	7.196.877	359.844
II	156	41.147.323	263.765	136	33.950.446	249.636	0	0	0	20	0	7.196.877	359.844
III	156	41.147.323	263.765	136	33.950.446	249.636	0	0	0	20	0	7.196.877	359.844
IV	155	40.883.558	263.765	134	33.326.837	248.708	0	0	0	21	0	7.556.721	359.844
V	155	40.883.558	263.765	134	33.326.837	248.708	0	0	0	21	0	7.556.721	359.844
VI	155	40.883.558	263.765	134	33.326.837	248.708	0	0	0	21	0	7.556.721	359.844
VII	155	40.883.558	263.765	134	33.326.837	248.708	0	0	0	21	0	7.556.721	359.844
VIII	155	40.883.558	263.765	134	33.326.837	248.708	0	0	0	21	0	7.556.721	359.844
IX	155	40.883.558	263.765	134	33.326.837	248.708	0	0	0	21	0	7.556.721	359.844
X	155	40.883.558	263.765	134	33.326.837	248.708	0	0	0	21	0	7.556.721	359.844
XI	155	40.883.558	263.765	134	33.326.837	248.708	0	0	0	21	0	7.556.721	359.844
XII	160	42.202.383	263.765	134	33.464.511	249.735	5	1.181.151	236.230	21	0	7.556.721	359.844
УКУПНО	1.868	492.712.820	3.165.180	1.614	401.930.548	2.988.304	5	1.181.151	236.230	249	0	89.601.121	4.318.126
ПРОСЕК	155,67	41.059.402	263.765	134,50	33.494.212	249.025	5,00	1.181.151	236.230	20,75	0	7.466.760	359.844

Старозапослени у 2024. години су они запослени који су били у радном односу у предузећу у децембру 2023. године

Табела бр. 4

Број и динамика запошљавања у 2023. години - КАДРОВСКА ЕВИДЕНЦИЈА

КАДРОВСКА ЕВИДЕНЦИЈА	2022	2023. година												
	Децем.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
2023. година														
Стање на почетку месеца	146	153	153	151	150	150	150	150	150	149	148	151	152	
Пријем нових радника	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	2	4	
Одлазак кадрова	0	0	-1	-1	0	0	0	0	-1	-1	0	0	0	
У редовну пензију	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
У инвалидску пензију	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Добровољни одлазак или по социјалном програму	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Одлазак по другом основу	0	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	0	
Салдо пријем - одлазак	7	0	-2	-1	0	0	0	0	-1	-1	3	1	4	
Стање на крају месеца	153	153	151	150	150	150	150	150	149	148	151	152	156	

Табела бр. 5

Број и динамика запошљавања у 2024. години - КАДРОВСКА ЕВИДЕНЦИЈА

КАДРОВСКА ЕВИДЕНЦИЈА	2023	2024. година											
	Децем.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2024. година													
Стање на почетку месеца	152	156	156	156	155	155	155	155	155	155	155	155	155
Пријем нових радника	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5
Одлазак кадрова	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
У редовну пензију	0	0	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
У инвалидску пензију	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Добровољни одлазак или по социјалном програму	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Одлазак по другом основу	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Салдо пријем - одлазак	4	0	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	5
Стање на крају месеца	156	156	156	155	155	155	155	155	155	155	155	155	160

Табела бр. 6

Накнаде члановима Савета – НЕТО

Месец	Савет реализација претходна година - 2023					Савет план текућа година - 2024				
	Укупан износ	ИЗНОС НАКНАДЕ				Укупан износ	ИЗНОС НАКНАДЕ			
		Председник Савета	Заменик председника Савета	Члан Савета	Број чланова		Председник Савета	Заменик председника Савета	Члан Савета	Број чланова
	1.+2.+ (3. x 4.)	1.	2.	3.	4	1.+2.+ (3. x 4.)	1.	2.	3.	4
I	308.902	89.978	74.981	74.981	3	442.344	102.080	85.066	85.066	3
II	308.902	89.978	74.981	74.981	3	442.344	102.080	85.066	85.066	3
III	308.902	89.978	74.981	74.981	3	442.344	102.080	85.066	85.066	3
IV	308.902	89.978	74.981	74.981	3	442.344	102.080	85.066	85.066	3
V	308.902	89.978	74.981	74.981	3	442.344	102.080	85.066	85.066	3
VI	308.902	89.978	74.981	74.981	3	442.344	102.080	85.066	85.066	3
VII	308.902	89.978	74.981	74.981	3	442.344	102.080	85.066	85.066	3
VIII	308.902	89.978	74.981	74.981	3	442.344	102.080	85.066	85.066	3
IX	308.902	89.978	74.981	74.981	3	442.344	102.080	85.066	85.066	3
X	308.902	89.978	74.981	74.981	3	442.344	102.080	85.066	85.066	3
XI	308.902	89.978	74.981	74.981	3	442.344	102.080	85.066	85.066	3
XII	308.902	89.978	74.981	74.981	3	442.344	102.080	85.066	85.066	3
УКУПНО	4.678.824	1.079.736	899.772	899.772	3	5.308.128	1.224.960	1.020.792	1.020.792	3
ПРОСЕК	308.902	89.978	74.981	74.981		442.344	102.080	85.066	85.066	

Табела бр. 7

Накнаде члановима Савета – БРУТО

Месец	Савет реализација претходна година - 2023					Савет план текућа година - 2024				
	Укупан износ	ИЗНОС НАКНАДЕ				Укупан износ	ИЗНОС НАКНАДЕ			
		Председник Савета	Заменик председника Савета	Члан Савета	Број чланова		Председник Савета	Заменик председника Савета	Члан Савета	Број чланова
1.+2.+ (3. x 4.)	1.	2.	3.	4.	1.+2.+ (3. x 4.)	1.	2.	3.	4.	
I	601.699	138.854	115.711	115.711	3	691.167	159.499	132.917	132.917	3
II	601.699	138.854	115.711	115.711	3	691.167	159.499	132.917	132.917	3
III	601.699	138.854	115.711	115.711	3	691.167	159.499	132.917	132.917	3
IV	601.699	138.854	115.711	115.711	3	691.167	159.499	132.917	132.917	3
V	601.699	138.854	115.711	115.711	3	691.167	159.499	132.917	132.917	3
VI	601.699	138.854	115.711	115.711	3	691.167	159.499	132.917	132.917	3
VII	601.699	138.854	115.711	115.711	3	691.167	159.499	132.917	132.917	3
VIII	601.699	138.854	115.711	115.711	3	691.167	159.499	132.917	132.917	3
IX	601.699	138.854	115.711	115.711	3	691.167	159.499	132.917	132.917	3
X	601.699	138.854	115.711	115.711	3	691.167	159.499	132.917	132.917	3
XI	601.699	138.854	115.711	115.711	3	691.167	159.499	132.917	132.917	3
XII	601.699	138.854	115.711	115.711	3	691.167	159.499	132.917	132.917	3
УКУПНО	7.220.397	1.686.245	1.388.537	1.388.537	3	8.294.004	1.913.988	1.595.004	1.595.004	3
ПРОСЕК	601.699	138.854	115.711	115.711		691.167	159.499	132.917	132.917	

Табела бр. 8 – Средства за зараде запослених и друга примања и трошкови

	Бруто зарада Бруто 1	Доприноси на терет послодавца	Укупна бруто зарада *Бруто 2	Накнада за превоз	Јубиларне награде	Накнаде члановима Савета	Отпремнине	Остали трошкови	Солидарна помоћ запосленима и члановима породице и остале накнаде трошкова запосленима	Днев.и др.тр.у земљи и инострaнству
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Укупно исплаћено 2023.	371.038.131	56.212.277	427.250.408	4.000.000	1.600.000	7.220.397	1.447.180	0	8.850.860	6.000.000
Јануар	35.733.672	5.413.651	41.147.323	333.333	115.000	691.167	0	0	708.337	583.337
Фебруар	35.733.672	5.413.651	41.147.323	333.333	698.000	691.167	0	0	708.333	583.333
Март	35.733.672	5.413.651	41.147.323	333.333	0	691.167	0	0	708.333	500.000
Април	35.504.610	5.378.948	40.883.558	333.333	115.000	691.167	2.000.000	0	708.333	500.000
Мај	35.504.610	5.378.948	40.883.558	333.333	0	691.167	0	0	708.333	500.000
Јун	35.504.610	5.378.948	40.883.558	333.333	115.000	691.167	0	0	708.333	500.000
Јул	35.504.610	5.378.948	40.883.558	333.333	115.000	691.167	0	0	708.333	500.000
Август	35.504.610	5.378.948	40.883.558	333.333	232.000	691.167	0	0	708.333	500.000
Септембар	35.504.610	5.378.948	40.883.558	333.333	115.000	691.167	0	0	708.333	500.000
Октобар	35.504.610	5.378.948	40.883.558	333.337	0	691.167	0	0	708.333	500.000
Новембар	35.504.610	5.378.948	40.883.558	333.333	0	691.167	0	0	708.333	500.000
Децембар	36.649.920	5.552.463	42.202.383	333.333	1.152.000	691.167	6.000.000	0	708.333	500.000
Укупно планирано 2024.	427.887.816	64.825.004	492.712.820	4.000.000	2.657.000	8.294.004	8.000.000	0	8.500.000	7.000.000

Табела бр. 9

Трошкови запослених

Р.бр.	Трошкови запослених	Реализација 01.01-31.12.2023. Претходна година	План 01.01-31.12.2024.
1.	Маса НЕТО зарада (зарада по одбитку припадајућих пореза и доприноса на терет запосленог)	264.162.216	304.118.063
2.	Маса БРУТО 1 зарада (зарада са припадајућим порезом и доприносима на терет запосленог)	371.038.131	427.887.816
3.	Маса БРУТО 2 зарада (зарада са припадајућим порезом и доприносима на терет послодавца)	427.250.408	492.712.820
4.	Број запослених по кадровској евиденцији - УКУПНО*	156	160
4.1.	- на неодређено време	155	159
4.2.	- на одређено време	1	1
5.	Накнаде по уговору о делу		
6.	Број прималаца накнаде по уговору о делу*		
7.	Накнаде по ауторским уговорима		
8.	Број прималаца накнаде по ауторским уговорима*		
9.	Накнаде по уговору о привременим и повременим пословима	6.000.000	13.000.000
10.	Број прималаца накнаде по уговору о привременим и повременим пословима*	6	15
11.	Накнаде физичким лицима по основу осталих уговора	800.000	1.200.000
12.	Број прималаца накнаде по основу осталих уговора*		
13.	Накнаде члановима скупштине		
14.	Број чланова скупштине*		

15	Накнада члановима Савета	7.220.397	8.294.004
16	Број чланова Савета*	5	5
17	Накнаде члановима Комисије за ревизију		
18	Број чланова Комисије за ревизију*		
19	Превоз запослених на посао и са посла	4.000.000	4.000.000
20	Дневнице на службеном путу	6.000.000	7.000.000
21	Накнаде трошкова на службеном путу		
22	Отпремнина за одлазак у пензију	1.447.180	8.000.000
23	Јубиларне награде	1.600.000	2.657.000
24	Број прималаца	16	15
25	Смештај и исхрана на терену		
26	Помоћ запосленима и породици запосленог	8.850.860	8.500.000
27	Стипендије		
28	Остале накнаде трошкова запосленима и осталим физичким лицима	1.560.000	2.000.000

Табела бр. 10

Преглед планираних службених путовања за 2024. годину у иностранству

	Опис	Место	Период	Број чланова делегације	Број дана
1.	Регионални састанак регулаторних тела	Охрид	Јун	4	4
2.	РЕГФЕСТ	Будва, Ц. Гора	Септембар	8	3
3.	Координациони састанци	TBD		12	2
4.	CENELEC TC 210	TBD		2	3
5.	REDCA	TBD		2	3
6.	ENISA ECASEC	TBD		3	3
7.	Сарадња са службама за мониторинг и QoS у агенцијама из региона	TBD		2	2
8.	BEREC радне групе, Брисел, Белгија	Брисел		16	2
9.	INFOTEN	Јахорина, БиХ	март	1	3
10.	WGFM 22 (Working Group Frequency Management - Monitoring and Enforcement)	TBD		2	4
11.	Мониторинг радио-фреквенцијског спектра заснован на најновијим ITU-R и СЕРТ препорукама.	Bussum city, the Netherlands		8	4

12.	CEPT - ECC Plenary	Гронинген, Холандија	7.3.-10.3.	2	4
13.	RSPG Plenary meeting	TBD		2	2
14.	WP 4A-Efficient orbit/spectrum utilization for FSS and BSS	TBD	28.6-6.7.	2	5
15.	WP6A -Terrestrial Broadcasting Delivery	Женева, Швајцарска	7-15.3./ 29.8-6.9.	2	5
16.	CEPT -SE19 SE - Fixed Service	TBD		2	4
17.	CEPT ECC PT1	TBD		2	4
18.	CEPT WGFM	TBD		2	4
19.	T-DAB мултилатерална група	TBD		6	3
20.	MWC 2024	Барселона, Шпанија		2	4
21.	Посете регулаторима у региону	TBD		28	3
22.	ITU-T SG20 (Internet of Things and smart cities and communities)	TBD		1	5
23.	ERGP CN (Contact Network)	TBD		2	3
24.	ERGP Plenary	TBD		4	4
25.	ERGP Sustainability	TBD		2	3
26.	ERGP Consumers and Market Indicators Work Group	TBD		2	4
27.	ERGP Regulatory Framework Work Group	TBD		2	3
28.	UPU - Административни савет	Берн, Швајцарска		2	5

29.	CEN Пленарно заседање	TBD		1	3
30.	Састанци са регулаторима за поштанске услуге из земаља у региону	TBD		9	2
31.	EU-WB joint meetings of the Western Balkan Working Groups on Roaming Policy, Broadband and 5G	TBD		6	2
32.	ЕУ придруживање, сарадња са RCC, састанци које организује Европска комисија, и сл.	Брисел, Белгија		6	2
33.	Студијске посете регулаторним агенцијама	TBD		14	2
34.	Семинари, тренинзи и студијске посете регулаторним агенцијама	TBD		4	3
35.	Meeting of the ITU Expert Group on Telecommunication/ICT Indicators (EGTI)	Женева, Швајцарска	септембар или октобар	2	4
36.	BEREC CN	TBD		4	3
37.	BEREC Plenary	TBD		6	4
38.	BEREC regulatory training	TBD		12	2
39.	WG Wireless Network Evolution (WNE)	TBD		2	2
40.	WG Planning and Future Trends (PFT)	TBD		2	2
41.	IRG радионице	TBD		1	2
42.	Обука из области комуникационих вештина, јавни и медијски наступ-напредни ниво	Порторож	октобар	1	3
43.	Weekend Media Fest	Ровињ	септембар	2	2
44.	Правнички дани	Будва, ЦГ	јун	6	4

45.	Октобарски правнички дани	Бања Лука, РС	октобар	6	4
46.	Међународни конгрес правника	TBD	децембар	2	5
47.	Састанци организације TF-CSIRT, Европа	TBD		6	4
48.	Састанци радне групе ОЕБС-а	Беч, Аустрија		3	2
49.	Радна група за IoT	Женева, Швајцарска	септембар	1	4
50.	Састанци организације FIRST	TBD	Јануар и јун	4	6
51.	Састанци пројекат iProcced, Европа	TBD		4	3
52.	Радни састанци ЦЕПТ-ова у оквиру DCAF пројекта	TBD		6	3
53.	TRANSITS-I	TBD		1	3
54.	TRANSITS-II	TBD		4	3
55.	Регулаторна конференција или сајам (Postexpo, Conference on Postal and Delivery Economics - Rutgers)	TBD	октобар	2	4
56.	Берлински процес			2	3
57.	Посете ЦЕПТ-овима у Европи	TBD		4	3
58.	Скуп регулаторних тела у региону - заштита корисника	Македонија	јесен	3	2
59.	Семинари у организацији IRG - праћења новина у области анализе тржишта због примене нових технологија и упознавање са планираним изменама у регулативи	TBD		6	2

Табела бр. 11

Преглед планираних службених путовања за 2024. годину у земљи

Р.БР.	Опис	Место	Период	Број чланова делегације	Број дана
1.	Конференција о е-трговини	Палић	април	3	3
2.	IBIS-instruments семинар	Сребрно језеро	октобар	8	8
3.	YU INFO	Копаоник	1. квартал	3	3
4.	Конгрес правника у привреди	Златибор	друга половина године/октобар	8	8
5.	Саветовање у организацији Удружења за радно и социјално право	Златибор	октобар	2	2
6.	Годишње саветовање судија-судијски дани 2023.год. организатор Врховни касациони суд	Врњачка Бања	октобар	7	7
7.	Саветовања у организацији Глосаријум-а	TBD		10	10
8.	Вишедневна саветовања за правнике и економисте у организацији Paragraf-a	Палић/Златибор	прва и друга половина године	11	22
9.	Вишедневна саветовања за правнике и економисте у организацији IPC-а	Палић	прва и друга половина године	4	8
10.	Мокрогорска школа менаџмента	Мокра Гора	децембар	3	3
11.	Школа природног права	Копаоник	децембар	7	7
12.	Остало по потреби Сектора за поштанске услуге			3	3
13.	Остало по потреби Сектор за правне послове			4	4

14.	Копеоички дани јавних набавки	Копеоик	март	2	2
15.	Јавне набавке у Србији	Борско језеро	мај/јун		0
16.	Златиборски дани јавних набавки	Златибор	септембар	2	2
17.	Други семинари из области јавних набавки			2	2
18.	Обуке из области заштите података о личности	TBD		2	2
19.	Семинари, обуке и стручно усавршавање из области изградње, одржавања и управљања објектима (укључујући физичко-техничку заштиту, поступке набавки итд.)				0
20.	Стручно усавршавање из области канцеларијског пословања и архивирања				0
21.	Infotech	Аранђеловац	јун	3	3
22.	Cyber Tesla	Горњи Милановац		5	5
23.	Стручни надзор	Ван Београда		3	12
24.	Саветовање за правнике и економисте у јавном сектору	Златибор	септембар, јун	1	1
25.	Саветовање судија привредних судова Републике Србије у организацији Привредног апелационог суда	Златибор	септембар	3	3